

1999. JANUÁR

EGÉSZSÉGÜGYI SZAKLAP

INTERJÚ A MINISZTERREL – 6.

GAZDASÁGI HELYZETKÉP – 8.

BETEGMEGELÉGEDETTSÉG – 9.

NEMES GONDOLATOK – 12.

„Előre sohasem

lehetünk benne biztosak, hogy meg fogjuk tudni gyógyítani, de ott a remény a szívünk mélyén. Tibor állapota várakozáson felül nagyon jól alakult, négy-öt napos intenzív kezelés után...” (10–11. oldal)

„Olyan rendszer

alakult ki, melyben megvalósultak a betegfelvételtől egészen gyógyulásig tartó, pontosan meghatározott, rendszeresen ellenőrzött, gondosan és lelkiismeretesen végzett gyógyító munka feltételei.” (6. oldal)

**ISO
9001**
minőségügyi
szabvány

A szerkesztő rovata

Ahogy az a nagy-könyvben meg van írva: első után jön a másik a harmadik, és így tovább. Ez itt most a második. Afféle mindenevő magazint tart kezében a nyájas olvasó. Reméljük, ki-ki megtalálja benne az őt érdeklő témát. Most már a példányszám is megfelelő lesz, nem lesz akadálya, hogy az osztályokon mindenkihez eljusson a **Kórlap**.

Ahogy az első számunkban is írtuk: várjuk olvasóink reagálását, várjuk, hogy ötleteikkel, írásaikkal segítsék a szerkesztőség munkáját. Tudjuk, hogy a Jósa András Kórházban élénk tudományos munka folyik. Szeretnénk korreferátumokat közölni, szeretnénk egy-egy újnak számító gyógyító eljárásról részletes szakmai leírást adni. Persze hétköznapiabb dolgokat is tervezünk. A jövőben szívesen közölnénk apróhirdetéseket, elindítanánk házi jogtanácsadó rovatunkat. És ha nem is szívesen, de gyászjelentéseket is közreadunk majd. Úgy gondoljuk, hogy a kórház a társadalom maga, és a **Kórlap** ezt a közösséget kívánja leképezni annak minden örömeivel, bánatával, és hát ha úgy adja az élet, fájdalmával együtt.

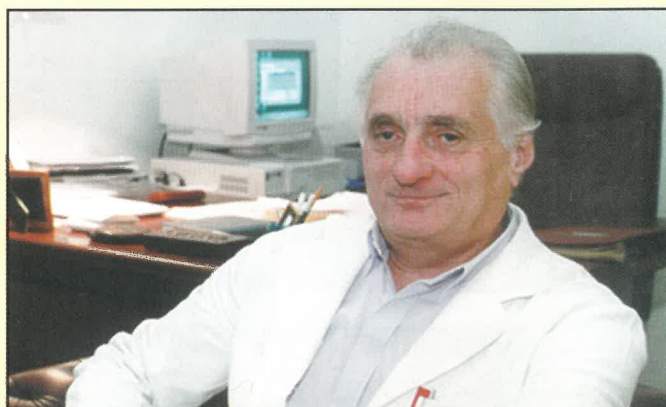
Írásaikkal, ötleteikkel, hirdetéseikkel keressék a PR-irodát a **1101-es** és a **1237-es** melléken, ahol dr. **Havasiné Kósa Emőke** irodavezető és munkatársa, **Bakosné Mikula Edit** szívesen állnak rendelkezésükre. Javaslataikat a szerkesztőség telefonszámán, a **410-306-on** is örömmel vesszük.

Reméljük, minél előbb levetkőzzük az újdonsággal járó gyermekbetegségeket, és előbb-utóbb hibátlan és izgalmas újság leszünk. Jó olvasást kívánunk!

Kedves kollégák!

Az új esztendő első hónapjában újra jelentkezik a **Kórlap**. Ez már egy kicsit hasonlít ahhoz, amilyenné szeretnénk, hogy váljon, de hogy elképzeléseink megvalósuljanak, szükséges a kórház dolgozóinak segítsége.

Az új esztendő már eddig is sok hírt adott, de fortyogó országunkban, különösen a napról napra változó egészségügyben információ robbanás várható. Ha az ember nem is tudja a változó világ mindennapjait nyomon követni, legalább munkahelyének ügyes-bajos dolgairól legyen tájékozott. Ezt a célt szolgálja a **Kórlap**. Ezért lenne jó, ha szűkebb háza táján mindenki kö-

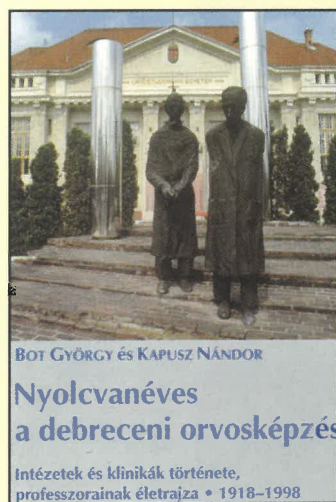
Dr. Fazekas Imre orvos-igazgató

rülnézne, és elmondaná, vagy leírná nekünk gondolatait. Mi az, ami az egyes osztályok dolgozóit foglalkoztatja, és főleg, azt mit

olvasnának szívesen a **Kórlap**-ban. Várjuk leveleiket, javaslataikat a szerkesztőbizottság vagy a PR-iroda címére.

A HÓNAP OLVASMÁNYA

Kemény kötésű egyetemi emlékeink Debrecenből

kiegészítése, és nem csak a rendszerváltás okán. Tíz év egy intézmény életében nagyon nagy idő, különösen egy orvostudományi egyetem esetében. Ami akkoriban igaz lehetett, annak ma már az ellenkezőjét is vitatják a feltörekvő tudós nemzedékek tagjai. Az egyetemnek pedig állnia kell az idők viharait és a világ tudományos életének újdonságait, napra készen kell továbbadni a mindenkori tanulóifjúságnak.

Erről szól ez a könyv. Ezt a töretlen, sokszor viszontagságos fejlődést mutatja be 1918-tól napjainkig. Szórakoztatóan érdekesen, és főleg hitelesen. És nem csak erről. Sokan vannak, nagyon sokan, akiket a DOTE indított el az orvoslás útján. Ők azok, akik jól ismerik az egyetem bizonyos korszakának történetét, és emlékeiket összevet-hetik a könyv lapjairól áradó információkkal, újraélhetik diákeveiket, és sokan az ifjúsá-gukat is.

Szép és tanúságos olvas-mány a „Nyolcvan éves a debreceni orvoseképzés”, talán a címe lehetett volna kicsit blikkfangosabb, ez, amit végül is adtak neki, inkább olyan alcímbe való ténymegállapítás. De ez nem fontos. A lényeg a könyvben van, és az bravúros korrajz a Debreceni Orvostudo-mányi Egyetem majd százsz-tendő történetéről.

KÓRLAP

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei
Önkormányzat Jósa András
Kórház lapja

Felelős kiadó:

dr. Séra Gyula főigazgató

A szerkesztőbizottság:

Berki Antal, Vutecz Péter,
dr. Exterdéné Zsurkai Ilona,
dr. Fazekas Imre,
dr. Havasiné Kósa Emőke

Hirdetésfelvétel:

Nyíregyháza, Szent István u. 49.

Tel.: (42) 410-306, 433-808

(06-60) 613-787

E-mail: vitezp@szabinet.hu

A szerkesztőség címe:

4400 Nyíregyháza, Szt. István u. 49.

Telefon: (42) 410-306, (30) 9032-061

Nyomdai munkálatok:

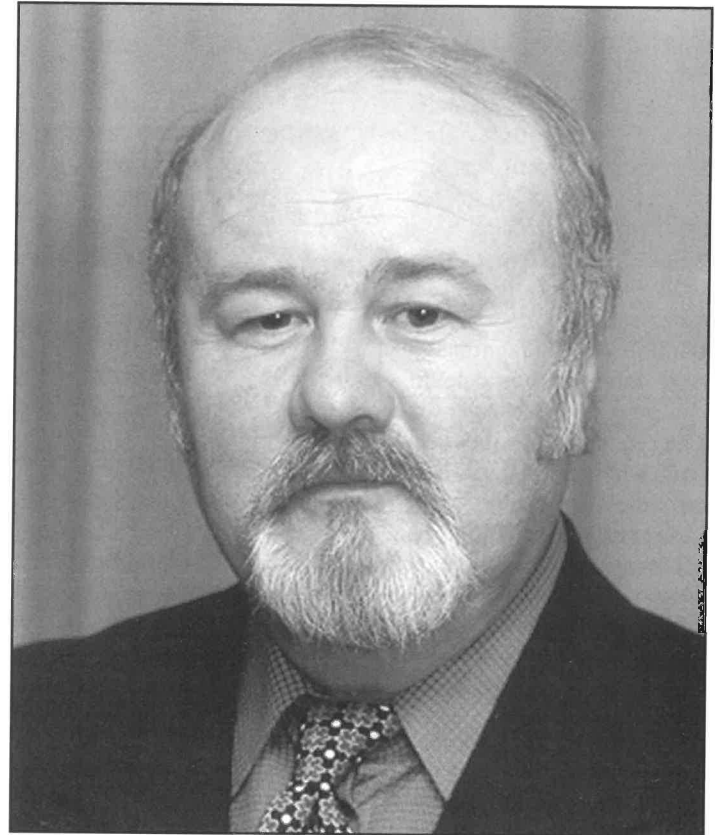
Tóth Nyomda, Nyírtelék

ISSN 1419-5569

A betegségek leküzdése közös érdek

ÉVINDÍTÓBESZÉLGETÉS DR. SÉRA GYULA FŐIGAZGATÓ ÚRRAL

Sikeres évet zárt 1998-ban a megyei Jósa András Kórház. Túl azon, hogy sikerült az intézmény anyagi stabilitását megőrizni, az egészségügyi miniszter a sürgősségi rendszer országos hálózatának kiépítésénél referenciaként vesse figyelembe a nyíregyházi tapasztalatokat. Az intézmény megfelelt az ISO 9001 minőségbiztosítási szabvány feltételeinek, és a jövőben a Debreceni Orvostudományi Egyetem Oktatókórházaként látja el Szabolcs-Szatmár-Bereg megye betegeinek gyógyítását.

Dr. Séra Gyula főigazgató

Ilyenkor óhatatlanul felmerül a kérdés: Hogyan tovább?

– Ugyanúgy, mint eddig. Van még tennivalónk bőven. Való igaz, hogy különféle elismeréseket gyűjtött be a kórház, de azt kell mondanom, hogy sem a kórház vezetése, sem személy szerint jómagam nem tartjuk ezeket olyan különleges dolgoknak. Nem azt mondom, hogy nem vagyunk büszkék az elismerésekre, de ezek az örömteli események nem jelentik azt, hogy na meg van a plecsni, jöhet a langyos víz, lehet benne üldögelni. Az, hogy referenciakórház lettünk, az inkább az egészségügyön belül húzódó problémákat jelzi, és azt, hogy 1990 óta sok minden alapvetően változott meg a szakmánkban, és talán másokat is megelőzve, időben vettük észre, hogy ezek a hatások a kórházirányításon belül is módosításokat igényelnek.

Az elmúlt esztendő Önnek is nagy sikert hozott, megkapta az egészségügy legrangosabb kitüntetését, a Batthyány-Strattmann díjat...

– Viszket is tőle a zsebem. Egy magas kitüntetés mindig számvetésre kényszeríti az embert, és a Batthyány-Strattmann díj különösen ilyen. A névadó olyan orvos volt, aki egész életét, minden vagyonát az emberek gyógyítására áldozta. Ilyenkor óhatatlanul felmerül a kitüntetettben, hogy mi az, amiért erre az elismerésre érdemesítették, és

bizony, meg kell mondanom, hogy Batthyány-Strattmann Lászlóhoz képest elég szerények azok az érdemek, amiket ezzel a díjjal ismertek el. És még valami: egy ilyen kitüntetéssel nem csak az egyén teljesítményét honorálják. Kellett hozzá az a sokéves erőfeszítés, amivel munkatársaimmal közösen a Jósa András Kórházat az ország egyik elismerten legjobb egészségügyi intézményévé fejlesztettük.

Sikerült eleget tenni az ISO 9001 minőségbiztosítási szabvány követelményeinek...

– Ez is ahhoz a kérdéshez tartozik, amit az előbb mondtam. Mi már akkor elkezdtük az ezzel kapcsolatos munkát, amikor még máshol – kis túlzással – nem is hallottak a minőségbiztosítás követelményeiről. 1994-től kezdve készültünk erre a folyamatra, és hogy nem hiába fáradtunk, azt az is igazolja, hogy az 1997-ben elfogadott egészségügyi törvény már kötelezővé teszi a kórházakon belüli minőségbiztosítást. Az, hogy az ISO 9001 szabályai szerint működünk, csak újabb feladatokat ró az apparátusra. Azt is mondhatnám, könnyebb volt megszerezni a minősítést, mint azt majd a mindennapos munka tapasztalásában megőrizni. Az ISO 9001 nem olyan program, ami képes lesz megoldani helyettünk a hiányosságokat, azt nekünk kell kiküszöbölni. Ha valami rendetlen, rendetlen, nemhogy az ISO 9001, de a jóisten sem képes helyettünk rendbe tenni.

Anyagilag milyen kilátások várhatók?

– A kórházak finanszírozása egyértelmű. Az OEP szabályai világosak, az más lapra tartozik, hogy megfelelőek-e, de tetszik, nem tetszik, annak alapján kell tevékenykednünk. Nem igazán értem, hogyan keletkeztek hatalmas összegű veszteségek egyes kórházakban, már csak azért sem, mert ha egy vállalkozó veszteséget termel, azonnal jönnek a retorziók, és ha talpon akar maradni, kénytelen lesz ésszerűsíteni munkáját, vagy abba kell hagyni az addigi tevékenységét.

Mit vár 1999-től?

– Lehetetlent nem várok. Európát remélhetőleg nem érik olyan politikai és gazdasági katalizmák, amik megrendíthetik Magyarországot. Úgy látom, hogy az egészségügyi kormány-

zat olyan problémákat szed elő, amik képesek lesznek elmozdítani a holtpontonról az egészségügyet. Az OEP-részéről azt várom, hogy nem az ellenőrzést, hanem a valóban rá tartozó dolgok finanszírozását tartja majd legfontosabb feladatának. Azt remélem, hogy 1999 egy nagyon lassan megkezdődött átalakulási folyamatnak a továbbvitelét is jelenti. Gondolom, hogy az új megyei önkormányzattal is sikerül majd jó kapcsolatot kiépíteni, rajtunk nem fog múlni. Az egészségügyben pedig remélem, hogy megszűnik az egy helyben állás, a toporgás. A betegellátás közös ügy, amiben mindenkinek arra kell törekedni, hogy valóban mindent megtegyen a rájuk bízott emberek egészségéért, és azt, hogy ebben a nem kis erőfeszítést igénylő munkában a Jósa András Kórház megőrizze azt a megtisztelő rangot, amit az utóbbi években sikerült megszerezni magának.

Kamilliánusok találkozója

Intézményünk több osztályán ismerős arcokkal találkozunk, akik önkéntes munkájukkal – rendszeres látogatással, segítő beszélgetéssel – támogatják a betegeket. Ők a Kamilliánus Család tagjai, akik Szent Kamill szellemében teszik a dolgukat. Ezen csendes, de elkötelezett munka képviselőit tervezi meghívni a Jósa András megyei kórház Humánpolitikai Igazgatósága 1999. február 16-án délelőtt 11 órakor. A rendezvény célja a hagyományt továbbvinni baráti kézfogással, közös eszmecserével. A szervezést a kórház mentálhigiénikusa és lelkeszei vállalták föl.

Várjuk észrevételeiket!

Tisztelt betegek, Hölgyeim, Uraim!

A Kórlap Önökért van, Önöknek szól, Önöknek készül. Hogy a lap ezen filozófiáját maradéktalanul megvalósíthassuk, az Önök segítségét kérjük. Várjuk jobbjú szándékú kritikájukat, ötleteiket, illetve saját írásait – legyen az szakmai cikk, vagy szépirodalmi alkotás – amelyeket örömmel közlünk.

Írásos észrevételeiket a PR Irodának címezzék, de küldhetik, vagy behozhatják személyesen is, illetve bedobhatják az iroda mellett elhelyezett dobozba. Telefonon is készséggel adunk további felvilágosítást a 1237-es és 1101-es melléken.

A Kórlap célja az intézményen belüli kommunikáció hatékonyságának növelése, ezért várunk minden olyan rövid információt és híradást, amely szélesebb érdeklődésre tarthat számot, ám eddig nem volt megnyilvánulási fóruma.

Szeretettel várom megkeresésüket: Bakosné Mikula Edit PR-munkatárs.

Certifikáció '98

Dr. Séra Gyula főigazgató és Nagyné Tarr Judit sajtótájékoztatón jelentette be, hogy a Jósa András Kórház elnyerte – teljes körűen Magyarországon első-

ként – az ISO 9001 minőségbiztosítási fokozatot.

A minőségbiztosítás jelentőségéről a 6. oldalon számolunk be részletesen.

Oktatókórház

„Ez a szerződéskötés nem kezdet, hanem egy hosszú és eredményes együttműködés igen fontos állomása – mondta dr. Muszbek László akadémikus, egyetemi tanár, a Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora –, mert jöllehet, a két intézmény között már régóta szoros kapcsolat van a szakorvosképzésben, de mostantól

fogva ez a közös munka hivatalos szerződéskötés alapján történik.” Dr. Muszbek László rövid köszöntője után az egyetem és a kórház képviselői ünnepélyes keretek között írták alá azt a szerződést, melynek értelmében a Jósa András Kórház most már hivatalosan is a DOTE októrkórháza lett.

Újra orvosbál

A Magyar Orvosi Kamara Nyíregyháza Városi Szervezete az idén is megrendezi 1999. február 13-án, a Hotel Koronában a már hagyományosnak számító orvosbált. A műsorban fellép a Magyar Köztársaság Aranykeresztjével

vel kitüntetett Bangó Margit nótáénekes.

Jelentkezni az orvosi kamara irodájában (Rendelő intézet, Bocskai utcai régi épület, I. emelet), vagy a 461-170 és a 465-566/1459 telefonszámon lehet.

Gyermekek karácsony

Hagyomány már, hogy a Beniczúr Gyula Általános Iskola tanulói karácsonyi ünnepséget rendeznek azoknak a kis betegeknek, akik kórházban kénytelenek tölteni az ünnepeket. A tavalyi rendezvényt megtisztelte jelenlétével dr. Gógl Árpád egészségügyi miniszter is. A mi-

niszter meghatottan köszönte meg a kisdíjak borsőséges műsorát, mint mondta, mindig összeszorul a szíve, ha kórházban fekvő, beteg kisgyereket lát.

Dr. Gógl Árpád a kormány nevében ötmillió forintot adományozott műszervásárlásra a kórház két gyermekosztályának.

Egy százalék

Az Orvosi Segély Alapítvány tisztelettel kéri a kórház minden dolgozóját, hogy amennyiben módjukban áll, 1998. évi személyi jövedelemadójuk egy százalékát az alapítvány javára ajánlják fel.

Számlaszám: 11744003-20359777

Adószám: 18791611-1-15

Az alapítvány tevékenységéről dr. Ágoston Sándor, az Orvosi Segély Alapítvány elnöke lapunk más helyén részletes beszámolóban tájékoztatja a kórház munkatársait.

Kamarai tagdíjak

A MOK képviselő-testület 1998. december 14-ei döntése értelmében az orvosi kamarai tagdíj az alábbiak szerint módosult:

A havi tagdíj 700 forintra, az éves 8400 forintra;

A diploma után hat esztendeig érvényes kedvezményről:

A havi tagdíj 350 forintra, az éves 4200 forintra;

A nyugdíjasok, gyese és gyeden lévő, sorkatonák és munkanélküliek esetében:

A havi tagdíj 175 forintra, az éves 2100 forintra emelkedett.

A tagdíj megfizetése alól mentesülnek azok a kollégák, akik életük hetvenedik évét betöltötték.

Meghívó

A Magyar Tudományos Akadémia Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Testülete és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Jósa András Kórházának Tudományos Bizottsága és Ortopédiai osztálya tisztelettel meghívja Önt és munkatársait 1999. február 11-én délután két órakor rendezendő tudományos ülésére a Sebészeti tömb nagyelőadóba.

OPTIKVÁRIUM

OPTIKAI SZAKÜZLET

- Szemvizsgálat
- Szemüvegkeretek
- Kontaktlencsék
- Ápolószerek
- Dioptriás nap-szemüvegek készítése
- Kedvező árak

20 000 Ft feletti vásárlás esetén
ajándék szoláriumbérlet!

Cím: 4400 Nyíregyháza, Vasgyár u. 2.
(az autóbuszállomással szemben)
Tel.: (42) 313-114

Rövid kórháztörténet

ÉVSZÁZADOS MÚLT, TAPASZTALAT

Intézményünk a nyíregyházi Erzsébet kórházból fejlődött ki, melynek jogelődje a *Korányi Frigyes* (1827–1913) által 1863-ban Nagykállóban alapított Szükségkórház. Alig egy éves nagykállói vezetői ténykedés után Korányi Pestre költözött. Utódja a fiatal Jósza András lett, aki aztán Nyíregyházára tovább kerülve szívesen bábáskodott az 1896-os millennium szellemében fogant kórházépítési törekvések fölött. Ezek eredményeként rövid másfél év alatt elkészült az Erzsébet kórház.

A Nyíregyházán 1899. november 20-ától új telephelyen üzemelő kórház működése az I. és II. világháború idején is folyamatos volt. Kezdeti 165 ágya fele-fele részben belgyógyászati illetve sebészeti profilú. 1915-től elkülöníti a venereus betegeket, önálló bőrszemes beteg részleget, a szemészeti osztályt és laboratóriumot. 1917-től kórházi és szülészeti is működik.

Gyors intézkedések révén 1929 elején átadják az impozáns 256 ágyas sebészeti pavilont, és az új szülészeti. Dr. Korompay 34 évig tartó működése eredményezte, hogy a kórházból modern megyei kórház lett.

A kórház igazi reneszánsza az '50–60-as években kezdődött. További orvosi szakokkal bő-

vült az intézmény: fül-orr-gége, traumatológia, aneszteziológia, intenzív és urológia.

Az I. rekonstrukcióval kapcsolatban új épületek egész sora épült. További bővítések révén engedélyezték az új, 300 ágyas Megyei Tüdőgyógyintézet építését a Sóstói úton 1969-es évi összevonás a Megyei Rendelőintézzel.

A kórház rekonstrukciója három ötéves terv időszakán húzódott át. Mivel a DOTE oktatókórháza lett, komoly szakmai és műszaki feladatokat kellett megoldania. Ennek az időnek kiemelkedő létesítménye volt a 445 ágyas Központi Sebészeti és Diagnosztikai Tömb.

1977-től, mint integrált betegellátó intézmény működött. Voltaképpen eltérő jellegű, egymástól távol fekvő intézmények tevékenységét kellett összehangolni.

A rekonstrukció utolsó, napjainkban átadott létesítménye a szülészeti háromemeletes új tömbje, melyben fül-orr-gége és szájsebészet is helyet kapott. Napjainkra részlegekkel együtt 55 osztály működik közel 500 orvos 800 ápolónő segédletével. A jelenlegi ágyszám: 2114, dolgozóinak összlétszáma: 3400.

Centenárium rendezvények

Idén lesz 100 esztendeje, hogy *Barzó Mihály* építőmester jelentette a vármegye vezetőinek, hogy az Erzsébet kórházban elkezdődhet a gyógyító munka. A Jósza András Kórház vezetősége és társadalmi szervezetei egész éven át tartó ünnepsorozatokat szentelnek a nem mindennapos évforduló tiszteletére.

A Magyar Orvosi Kamara Nyíregyháza Városi Szervezete és a Hoecht Marion Russel Gyógyszergyár havi rendszerességgel tu-

dományos előadásokkal tiszteleg az elmúlt száz esztendő gyógyítóinak emléke előtt. A Sebészeti tömb nagyelőadójában 1999. január 28-án délután három órakor *dr. Kiss Júlia* osztályvezető főorvos tart előadást Reanimáció címmel. Az érdeklődők a Szent László Kórházból érkező *dr. Kovács László*: Antibiotikum Terápia '99; dogmák, tények aktualitások című előadását is meghallgathatják.

A beteg gyermekekért

A Beteg Gyermekek Szüleinek Egyesülete karácsony előtt tartotta megemlékezését Sóstófürdön. Az ünnepi műsorban részt vett a Primavera balettaggyűttes, a Tini Show, s Karácsonyi Csabáné és tanítványai a tőlük megszokott ügyességgel adták elő újabb bohókás jelenetüket. A kellemes hangulatú összejövetelen minden résztvevő megtapasztalhatta Pethő Ágnes igazgatónő vendégszeretetét. Az egyesület vezetősége a családok rendezvényein, felvilágosító programjain minden tőlük telhetőt megtesznek a tagjaik megsegítéséért, de az anyagi forrásaik szűkösek. A közhasznú szervezet ezúton kér minden jóérzésű adományozót, hogy jövedelemadójának egy százalékával támogassa a szervezetet. A Beteg Gyermekek Szüleinek Egyesülete számlaszáma: Kereskedelmi Bank Rt. 10404405-44011903-00008888, Adóigazolási szám: 19209245-115

Jótekonysági bál

A Jósza András Kórházért Alapítvány vezetősége szeretettel és tisztelettel meghívja Önöket Csabai Lászlóné nyíregyházi polgármesterasszony fővédnökségével megrendezendő Jótekonysági báljára március 13-án, a Korona hotel Kodály-termébe. A vendégeket pezsgős fogadás, gazdagon terített svédasztal és felhőtlen kikapcsolódás várja. Mindazokat, akik fontosnak tartják, hogy

résztvételükkel, megváltott belépőjegyükkal az alapítvány karitatív és gyógyítóeszköz-beszerzést elősegítő támogatására fordítható vagyont gyarapítsák, azok a bálon kellemesen fognak szórakozni, amelyet az alapítvány meglepetés műsora fog garantálni. Az alapítvány elnöksége köszönettel fogadja a meleg szívű adakozók jövedelemadójának egy százalékos felajánlását.

A Jósza András Kórházért Alapítvány számlaszáma: 11744003-20905330 Adóigazolási szám: 18797215-1-15/1

Munkatársakat keresünk!

- **Műtősnőt** felvesz a Központi Műtő. Szakképzettség megszerezhető.
- **Dietetikust** keresünk. Jelentkezni lehet az Intézet dietetikus csoportvezetőjénél.
- **Gyógytornászt** felveszünk a Központi Fizioterápiás csoportba.
- **Szakképzett ápolónőket** az I. és a IV. számú Belgyógyászati osztályra felveszünk. Jelentkezni az osztályvezető főnővérnél lehet.

Veres Tamásné ápolási igazgató

A minőséget választottuk

ORVOSILAG SZÜKSÉGES, GAZDASÁGILAG LEHETSÉGES, MAGAS SZÍNVONALÚ BETEGELLÁTÁS

Montecuccoli bölcsessége, miszerint a háború művészetéhez három dolog kell, tudniillik pénz, pénz és megint csak pénz, hatványozottan igaz a gyógyításra is. Márpedig ebből a kellekből igencsak kevés leledzik az egészségügyben.

A Bokros-csomag, az évtizedes akut forráshiány, jószerével a csődbe kergette a Jósa András Kórházat. A vezetőségnek sok választási lehetősége nem lévén a kórházszerkezet teljes átalakítására kellett gondolni. Akkoriban már megszűntek az egyértelmű központi utasítások, igaz, a rendszerváltás utáni időszak nem is nagyon törődött az egészségügy új rendszerének kialakításával, az igazgatóságának egymagában, országos tapasztalatok nélkül kellett elhatározni magát a változtatásokról.

AZ ELHATÁROZÁS

Első lépésként a hatékony, költségkímélő gazdálkodás megvalósítását határozták el, majd amikor ez, nem utolsósorban a controlling és endofinanszírozási rendszer bevezetésével, és a dolgozók közvetlen anyagi érdekeltségének megteremtésével sikerült, jöhetett a következő lépés, a kórház működési szerkezetének teljes átalakítása. Ide tartozott bizonyos részterületek privatizációja, amik a kezdeti idegenkedés ellenére hatékonyan működnek azóta is.

Olyan rendszert kellett keresni, amelyben az orvosilag szükséges, gazdaságilag lehetséges és a lehető legmagasabb színvonalú betegellátási folyamatok alakulhatnak ki.

A cél eléréséhez az iparban már jól ismert minőségbiztosítás látszott a legjobb megoldásnak.

Az ISO 9001

A vezetőség végül is még 1995-ben, amikor még máshol talán nem is hallottak a minőségbiztosításról, az ISO 9001 minőségi szabvány mellett döntött, annak ellenére, hogy ez támasztotta a legmagasabb szakmai követelményeket. A rendszer még a nyugat-európai kórházakban is, ahol pedig évtizedes hagyományai vannak a minőségügynek, fehér hollónak számít. És hosszú, hároméves időszak következett...

A QUALIMED Minőségügyi és Vezetési Tanácsadó Kft. szakemberei a kórházi szerkezet teljes minőségügyi felmérésével, a gyenge pontok feltárásával, a jól működő rendszerek számbavételével meghatározták a szabvány lehetséges bevezetésének fokozatait. Kis túlzással a kórház minden dolgozója tanulta a minőségügyet. Nem véletlen, hogy a magyar egészségügyben a Jósa András Kórházban képezték ki a legtöbb minőségügyi szakembert.

A hosszan tartó belső vizsgálatok alapján végül is kialakult a kórház működésének új, Magyarországon még nem ismert formája. Olyan rendszer alakult ki, melyben megvalósultak a betegfelvételtől egészen a gyógyulásig tartó, pontosan meghatározott, rendszeresen ellenőrzött, gondosan és lelkiismeretesen végzett gyógyítómunka feltételei. Az ISO 9001 szabvány minden munkaterületen bevezetésre került, és 1998 decemberétől a Jósa András Kórház már hivatalosan is az ISO 9001 minőségi szabvány követelményeinek megfelelően működik.

SGS International Certification Services AG

CERTIFICATE

Certificate Number 80327

SGS International Certification Services AG, Zurich, certifies that

Jósa András Megyei Kórház
HU-4400 Nyíregyháza **HU-4400 Nyíregyháza**
 Szent István u. 68. Sóstói út 62.

Dispensary Units:
HU-4400 Nyíregyháza **HU-4561 Baktalórántháza**
 Víz u. 9. Köztársaság u. 18.
HU-4472 Gávavencsellő **HU-4450 Nagykálló**
 Hősök tere 12. Batory u. 9.
HU-4450 Tiszalök
 Kossuth u. 70.

has introduced and is applying a Quality Management System.

On the occasion of the certification audit by SGS-ICS the Quality Management System has been assessed and registered as meeting the requirements of:
SN EN ISO 9001 : 1994

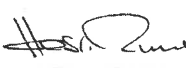
The scope of the Quality Management System certification covers:
Healthcare service for active and chronic, adult and children, in- and outpatients.
Therapeutic and preventive treatment, rehabilitation, after-treatment and patient care.
Blood, blood product, infusion and medicine supply.

The certificate is valid for three years up to and including November 4, 2001.

SGS International Certification Services AG
 Technopark, Pfingstweidstrasse 30, CH-8005 Zurich

Zurich, November 5, 1998

The Management

Member of the SGS Group (Société Générale de Surveillance)

Minden a betegek érdekében történik

sultak a betegfelvételtől egészen a gyógyulásig tartó, pontosan meghatározott, rendszeresen ellenőrzött, gondosan és lelkiismeretesen végzett gyógyítómunka feltételei. Az ISO 9001 szabvány minden munkaterületen bevezetésre került, és 1998 decemberétől a Jósa András Kórház már hivatalosan is az ISO 9001 minőségi szabvány követelményeinek megfelelően működik.

A BEVEZETÉS

A rendszer bevezetése nem volt olcsó mulatság, de végül is saját forrásból és vissza nem

térítendő támogatásokból, pályázatokból sikerült a költségeket előteremteni.

A tanúsítvány megszerzésével a minőségi szabvány bevezetésének első szakasza lezárult. Talán ez volt a könnyebbik része a dolognak, mert megtartani a kivívt pozíciót még ennél is nehezebb lesz. A viszonylag enyhe hiányosságok kiküszöbölése nem tűnik nagy feladatnak, de hosszú távon megfelelni az ISO 9001 által támasztott követelményeknek embert próbáló feladatot ró a kórház összes munkatársára.

A minőséget választottuk

ORVOSILAG SZÜKSÉGES, GAZDASÁGILAG LEHETSÉGES, MAGAS SZÍNVONALÚ BETEGELLÁTÁS

Montecuccoli bölcsessége, miszerint a háború művészetéhez három dolog kell, tudniillik pénz, pénz és megint csak pénz, hatványozottan igaz a gyógyításra is. Márpedig ebből a kellékből igencsak kevés leledzik az egészségügyben.

A Bokros-csomag, az évtizedes akut forráshiány, jószerével a csődbe kergette a Jósa András Kórházat. A vezetőségnek sok választási lehetősége nem lévén a kórházszervezet teljes átalakítására kellett gondolni. Akkoriban már megszűntek az egyértelmű központi utasítások, igaz, a rendszerváltás utáni időszak nem is nagyon törődött az egészségügy új rendszerének kialakításával, az igazgatóságának egymagában, országos tapasztalatok nélkül kellett elhatározni magát a változtatásokról.

AZ ELHATÁROZÁS

Első lépésként a hatékony, költségkímélő gazdálkodás megvalósítását határozták el, majd amikor ez, nem utolsósorban a controlling és endofinanszírozási rendszer bevezetésével, és a dolgozók közvetlen anyagi érdekeltségének megteremtésével sikerült, jöhetett a következő lépés, a kórház működési szerkezetének teljes átalakítása. Ide tartozott bizonyos részterületek privatizációja, amik a kezdeti idegenkedés ellenére hatékonyan működnek azóta is.

Olyan rendszert kellett keresni, amelyben az orvosilag szükséges, gazdaságilag lehetséges és a lehető legmagasabb színvonalú betegellátási folyamatok alakulhatnak ki.

A cél eléréséhez az iparban már jól ismert minőségbiztosítás látszott a legjobb megoldásnak.

Az ISO 9001

A vezetőség végül is még 1995-ben, amikor még máshol talán nem is hallottak a minőségbiztosításról, az ISO 9001 minőségi szabvány mellett döntött, annak ellenére, hogy ez támasztotta a legmagasabb szakmai követelményeket. A rendszer még a nyugat-európai kórházakban is, ahol pedig évtizedes hagyományai vannak a minőségügynek, fehér hollónak számít. És hosszú, hároméves időszak következett...

A QUALIMED Minőségügyi és Vezetési Tanácsadó Kft. szakemberei a kórházi szerkezet teljes minőségügyi felmérésével, a gyenge pontok feltárásával, a jól működő rendszerek számbavételével meghatározták a szabvány lehetséges bevezetésének fokozatait. Kis túlzással a kórház minden dolgozója tanulta a minőségügyet. Nem véletlen, hogy a magyar egészségügyben a Jósa András Kórházban képezték ki a legtöbb minőségügyi szakembert.

A hosszan tartó belső vizsgálatok alapján végül is kialakult a kórház működésének új, Magyarországon még nem ismert formája. Olyan rendszer alakult ki, melyben megvalósultak a betegfelvételtől egészen a gyógyulásig tartó, pontosan meghatározott, rendszeresen ellenőrzött, gondosan és lelkiismeretesen végzett gyógyítómunka feltételei. Az ISO 9001 szabvány minden munkaterületen bevezetésre került, és 1998 decemberétől a Jósa András Kórház már hivatalosan is az ISO 9001 minőségi szabvány követelményeinek megfelelően működik.

SGS International Certification Services AG

CERTIFICATE

Certificate Number 80327

SGS International Certification Services AG, Zurich, certifies that

Jósa András Megyei Kórház
HU-4400 Nyíregyháza **HU-4400 Nyíregyháza**
 Szent István u. 68. Sóstói út 62.

Dispensary Units:
HU-4400 Nyíregyháza **HU-4561 Baktalórántháza**
 Víz u. 9. Köztársaság u. 18.
HU-4472 Gávavencsellő **HU-4450 Nagykálló**
 Hősök tere 12. Batory u. 9.
HU-4450 Tiszalök
 Kossuth u. 70.

has introduced and is applying a Quality Management System.

On the occasion of the certification audit by SGS-ICS the Quality Management System has been assessed and registered as meeting the requirements of:
SN EN ISO 9001 : 1994

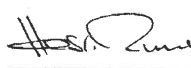
The scope of the Quality Management System certification covers:
Healthcare service for active and chronic, adult and children, in- and outpatients.
Therapeutic and preventive treatment, rehabilitation, after-treatment and patient care.
Blood, blood product, infusion and medicine supply.

The certificate is valid for three years up to and including November 4, 2001.

SGS International Certification Services AG
 Technopark, Pfingstweidstrasse 30, CH-8005 Zurich

Zurich, November 5, 1998

The Management

Member of the SGS Group (Société Générale de Surveillance)

Minden a betegek érdekében történik

sultak a betegfelvételtől egészen a gyógyulásig tartó, pontosan meghatározott, rendszeresen ellenőrzött, gondosan és lelkiismeretesen végzett gyógyítómunka feltételei. Az ISO 9001 szabvány minden munkaterületen bevezetésre került, és 1998 decemberétől a Jósa András Kórház már hivatalosan is az ISO 9001 minőségi szabvány követelményeinek megfelelően működik.

A BEVEZETÉS

A rendszer bevezetése nem volt olcsó mulatság, de végül is saját forrásból és vissza nem

térítendő támogatásokból, pályázatokból sikerült a költségeket előteremteni.

A tanúsítvány megszerzésével a minőségi szabvány bevezetésének első szakasza lezárult. Talán ez volt a könnyebbik része a dolognak, mert megtartani a kivívt pozíciót még ennél is nehezebb lesz. A viszonylag enyhe hiányosságok kiküszöbölése nem tűnik nagy feladatnak, de hosszú távon megfelelni az ISO 9001 által támasztott követelményeknek embert próbáló feladatot ró a kórház összes munkatársára.

Hánykolódik, de nem süllyed el

– Elöljáróban azt kell elmondani, hogy a nyíregyházi kórháznak is ugyanazok a források állnak rendelkezésre, mint bármelyik más kórháznak az országban. A különbség talán csak annyi, hogy már évekkel ezelőtt olyan gazdálkodási rendszert hoztunk létre, amelyik a kórház minden dolgozóját érdekeltté tette az ésszerűbb költség-felhasználásban. Amikor az új finanszírozási formát bevezették, talán a Jósa András Kórház volt a legrosszabbul ellátott intézmény Magyarországon. Voltak olyan kórházak, ahol a HBCS értéke meghaladta a 60 000 forintot, a megyei kórházak átlaga 32 000 forint körül mozgott, míg nálunk ez az összeg mindössze 24 500 forint volt.

Ez azt jelenti, hogy most a több pénzből könnyebb szinten maradni?

– A pénz – annak ellenére, hogy a fenti nagy különbségek többé-kevésbé kiegyenlítődték a kórházak között – nem lett több, sőt! Ismert, hogy az egészségügyi infláció lényegesen meghaladta az egészségügy és ezen belül intézetünk rendelkezésre álló források növekedésének ütemét, s így azok reálértéke évről évre csökkent. Talán csak annyiban lett jobb a helyzetünk, hogy egyrészt mi évtizedekig rá voltunk kényszerítve a körülmények, szigorúan takarékos gazdálkodásra, míg máshol csak az utóbbi években voltak kénytelenek szembenézni ezzel a problémával, másrészt a kiegyenlítés miatt a reálérték-csökkenés nálunk kisebb volt az átlagnál.

A kórház fenntartója a megyei önkormányzat, de helyzeténél fogva városi feladatokat is ellát. A város pótol valamit az üzemeltetési költségekhez?

– Ha rendszeres támogatásra és a működési költségekre gondol, akkor azt kell mondanom, hogy nem, de természetesen időnként különféle fejlesztési kiadásaink-

Ebben az esztendőben különösen rájár a rúd a kórházakra. A Bokros-csomag csapásait jószerével ki sem heverve, mostanában financiai bajok gyötrik a jobb sorsra érdemes intézmények vezetőit. Itt is, ott is csődgondokról beszélnek, máshol pedig már csődbiztosok intézik a kórházak anyagi ügyeit. Jószerével csak néhány kórház az, amelyiknek hajója viszonylag stabilan halad a háborgó tengeren. Szerencsére köztük van a Jósa András Kórház is.

Dr. Nagy János gazdasági igazgató urat kérdeztük, mi a titka a kórház anyagi stabilitásának?

hoz hozzájárul a városi önkormányzat is. Így például a Véradó-állomás megépítéséhez is kapunk városi támogatást.

A kórházban évtizedek óta komoly rekonstrukciós munkálatok folynak...

– Ebben az esztendőben két nagyobb munkával számolunk. Az egyik a központi műtő korszerűsítése, a másik a rehabilitációs osztály épülete. A műtő rekonstrukciós munkálatai – amelyet céltámogatásból fogjuk megvalósítani – várhatóan 1,4 milliárd forintba kerülnek majd, de elképzelhető, hogy a pénzromlás miatt ebből a költségkeretből nehezen lehet majd befejezni a beruházást.

Ilyenkor mi van?

– A beruházás műszaki tartalmát úgy kell módosítani, hogy az a rendelkezésre álló forrásból megvalósítható legyen.

Mi várható erre az esztendőre, mennyi pénzből gazdálkodhat a kórház, hogy alakul a dolgozók fizetése, van-e fedezet a 13. havi fizetésre?

– Reményeink szerint ez az esztendő lesz az első, amikor a működési források reálértéke nem lesz kisebb, mint a tavalyi. Az intézeti, és ezen belül az egyes szervezeti egységek, osztályok feladatait, költségeit és bevételeit pontosan megtervezzük, és kontrolling rendszerben havi, illetve negyedéves bontásban szí-

gorúan ellenőrizzük és értékeljük. Igyekszünk kórházi és munkahelyi szinten reális tervekkel dolgozni, ezeket a terveket egyeztetjük, és ennek köszönhetően nemcsak a kórház felsőbb vezetése, de az osztályvezetők is pontosan ismerik azokat a lehetőségeket, amelyek mellett a feladataikat teljesíteniük kell. Költségvetésünk hét és fél milliárd forint körül lesz, és amennyiben az előrejelzések szerinti 10-11%-osnál az idén nem lesz nagyobb méretű az infláció, úgy nullszaldóval, vagy minimális megtakarítással

zárhatjuk majd az 1999-es esztendőt is. A fizetésemelés kérdése olyan, ami meghaladja a kórház vezetőségének lehetőségeit. Komoly vita van a minisztérium és az érdekképviseletek között a százalékos mértékről, így erről csak akkor lehet majd felelősségteljesen beszélni, ha az egyeztető tárgyalások befejeződnek. Mindenesetre rajtunk nem fog múlni, és őszintén örülnénk neki, ha a szakszervezeteknek sikerülne kiverekedni, hogy az országos partnerek minél nagyobb mértékű illetménynövekedésben egyezzenek meg, és ehhez természetesen a forrásokat is biztosítanak.

Ami a tizenharmadik havi fizetést illeti, azt a januári bérekkel együtt kifizetjük.

Mindent összevetve felelősségteljes, megalapozott gazdálkodást igényel az 1999-es esztendő is, és ha valami váratlan akadály közbe nem jön, a Jósa András Kórház, ugyanúgy, mint eddig, őrizni fogja megbecsült helyét a racionálisan gazdálkodó intézmények sorában.

Dr. Nagy János gazdasági igazgató

Hogy van, kedves beteg?

BETEGELÉGEDETTSÉGI FELMÉRÉSEK A JÓSA ANDRÁS KÓRHÁZBAN

A korszerű betegellátás, a magas színvonalú ápolás a legfontosabb a beteg ellátása szempontjából. Fontos azonban számunkra, hogy erre irányuló törekvéseinket betegek hogyan értékelik, mi véleményük a kórházról, mivel elégedettek, melyek azok a területek, melyek a jobb ellátás érdekében javításra szorulnak.

A Jósa András Kórházban a PR iroda dolgozói 1995 óta vizsgálják a gyógyító osztályokon fekvők, illetve a járóbetegek véleményét.

A felmérések névtelenek, semmilyen olyan adatot nem tartalmaznak, melyből a beteg kilétére következtetni lehetne.

A kiértékelés után a szakigazgatók intézkednek a hiba kijavítása érdekében, és viszszejelzést küldenek, mely alapján visszamérjük, hogyan fogadják betegeink hibajavító tevékenységünket.

A múlt évi vizsgálatok eredményei alapján a hotelszolgálat vizsgált területei a következőket mutatják:

A kórtermek berendezésével túlnyomó többségben elégedettek betegeink, kivételt az operált páciensek képezik, akik az ágyak magasságára panaszkodtak.

A világitással, éjjeliszekrényvel, nővérhívóval a többség elégedett.

A tisztasággal a betegszobákban a legelégedettebbek, a WC-k fürdőszobák tisztántartásával szemben kritikusabb észrevételek is elhangzottak, a múlt évben a legrosszabb a 44%-os elégedettség volt.

Tisztálkodni rendszeresen tudnak betegeink, a beszenyeződött ágynemű cseréje pedig elfogadható időn belül megtörténik.

Kevesen panaszkodnak olyan zavaró tényezőre, melyek gyógyulásukat hátráltatnák, a leg-

többen a zajokat, szagokat, dohányfüstöt, a túl sok és sokáig a betegszobában tartózkodó hozzátartozókat jelölik meg zavaró tényezőként.

Az étkeztetéssel kapcsolatban sem a mennyiséggel, sem a minőséggel kapcsolatban nincs túl nagy számú elégedetlenség. Az eredmények ismeretében betegeink háromnegyed része megfelelőnek tartja.

Természetesen vannak javítandó területek: hőfok, változatosság, kisebb minőségi és mennyiségi kifogások, melyeket az adott terület szakigazgatójának jeleztünk.

Betegfogadás, információ, tájékoztatás:

A legtöbb kritikát a betegfogadással kapcsolatban kapjuk. Az új betegek rövid várakozási idő után kerülnek a kórtermekbe, ahol azonban a kórházi és osztályos házirendről kevesen kapnak szóbeli tájékoztatást, az írott házirend és a beteg tájékoztató füzet sem kerül a betegek többségének kezébe, így kénytelenek betegtársaiktól tájékozódni a házirendről és a kórházi szokásokról.

A betegséggel kapcsolatos információt szinte minden osztályon 90% fölött értékelik, ugyanígy a beleegyezés kérését a műtétükbe, valamint az operáció előtti felvilágosítást.

A gyógyító és ápoló személyzet tevékenységével és magatartásával szembeni elégedettség:

Hívásra a nővérek elfogadható időn belül érkeznek, a gyógyszeres adagolása kevés kivétellel napszakonként történik, a moz-

gáskorlátozott betegek mozgásában, etetésében azonban jelentős mértékben részt vesznek a hozzátartozók és a betegtársak is.

A hálapénz kérdésében szemérmesek betegeink, gyakran nem válaszolnak erre a kérdésre, mely talán féltelmükkel magyarázható.

Egyharmaduk nyilatkozata szerint szükséges a hálapénz adása, hogy készségesebb ellátásban részesüljön, de jóval ezalatt vélekednek úgy, hogy hátrányos megkülönböztetés érte őket, ha nem adtak hálapénzt.

A fekvőbeteg osztályok orvosai és nővérei magatartásával, beteghez való viszonyulásával többnyire elégedettek pácienseink, elfogadhatatlan és megfelelő minősítést elenyésző számban adtak, kis számban közepesre értékelik tevékenységüket, a többség jóra és kiválóra értékelte őket.

A betegelégedettségi felmérések alapján az állapítható meg, hogy kórházunk osztályaival betegeink többsége elégedett, hiszen 76%-96% között nyilatkoztak úgy, hogy ismételt kórházi kezelés esetén újra ezt az osztályt választanák.

A járóbeteg szakrendelésekre érkezett pácienseink általában kritikusabbak a gyógyító osztályokon fekvőknél.

A válaszokból egyértelműen kiderül, hogy betegeink szívesebben keresik fel a rendeléseket délelőtt, a többség könnyen megtalálja a keresett rendelőt.

A legtöbb elégedetlenséget a hosszú várakozás váltja ki, melynek gyakran az orvos távolléte az oka.

A várakozási körülményeket a többség a jó és a megfelelő kategóriába sorolja.

Az orvos a beteggel általában 10 percnél is kevesebbet foglalkozik, bizonyos területeken viszont 15-30 perc között. Feltételezhetjük, hogy orvosaink igyekeznek mindenkire a betegségnek megfelelő időt szentelni.

Bizonyos területeken, mint szülészet-nőgyógyászat, urológia, neurológia a beteg szívesen maradnak négy szemközt orvosával, míg más területeken, szájsebészet, fül-orr-gégészet ez nem merül föl markáns igényként.

A többség az osztályos betegelégedettségi vizsgálatokhoz hasonlóan elegendőnek tartja a betegségéről kapott információt.

Az orvosok és az asszisztencia értékelése jóval az osztályos megelégedettség alatt marad, előfordul, igaz csekély számban rossz és megfelelő minősítés és sokkal kisebb számban értékeli jónak és kiválónak magatartásukat, bánásmódjukat.

Természetesen a betegelégedettségi vizsgálatok 1999-ben is folytatódnak, hiszen fontos feladatunk, hogy gyógyító-ápoló tevékenységünk minőségét folyamatosan javítsuk, hogy betegeink megelégedettsége javuló tendenciát mutasson.

Az osztályos betegelégedettség mérését 1999-ben a következő osztályokon tervezzük:

I. számú Gyermeosztály, II. számú Gyermeosztály, Szájsebészeti osztály, Szemészeti osztály, Fertőző osztály, Rehabilitációs osztály, Krónikus sebészeti osztály, Onkoradiológiai osztály, Sürgősségi Betegellátási Osztály, I. számú Pulmonológiai osztály, II. számú Pulmonológiai osztály, III. számú Pulmonológiai osztály, Urológiai osztály, Baleseti sebészeti osztály, Szülészet-nőgyógyászati osztály, IV. számú Belgyógyászati osztály.

Hétköznapi csoda karácsonyra

MEGMARADNI AZ INNENSŐ PARTON

Szép arcú, negyvenes éveiben járó asszony *Illés Erzsébet*. Nem látszik rajta, hogy tizenhárom gyereknek adott életet, és az se feltűnő, hogy cigány vér folyik ereiben. Keresem a jelzőt, amivel láttatni tudom őt, s nem találok jobbat, mint hogy tiszta. Nem a ruhájáról, nem a kezéről beszélek – természetesen az is makulátlan –, hanem a lényéről. Arról, ami a tekintetéből árad, ahogyan komoly arccal, ölbe ejtett, összefogott kézzel belekezd a történetbe.

AZ ANYA

– Hazajött az iskolából, ez lehetett úgy péntek délután egy óra. Megfájdult a feje, és nagy lázba került. Kihívtam hozzá a körzeti orvost, az megnézte és írt neki gyógyszert. Két napi kezelést adott, és azt mondta: hogy ha jól lesz a két nap kö-

zött, ne vigyem sehova, és ne engedjem levegőre, mert biztos, hogy megfázott a gyereknek a feje. Na, így is volt. Kérdeztem tőle: Tibikém, fiam, hogy érzed magad? Azt mondta, hogy jól.

Másik pénteken felmentem a piacra, mire hazajöttem, Tibike feküdt az ágyon, begörcsölt... Szóltattam, de nem

válaszolt... – elcsuklik a hangja, ahogy az első nagy megrázkódtatást felidézi, ráncatlan, szép arcát eltorzítja a sírás. Újra átéli, ahogy eszméletlen fiához mentőt hívnak, s viszik a beregszászi kórházba, újra érzi a tehetetlenséget, hogy honnan kerítsenek egy valamirevaló orvost a kárpátaljai péntek éjszakában, merthogy ott az ügyeleti rendszert nem ismerik. Aztán küzd az idegen kifejezéssel, mi is volt az első megállapítás a fiú bajáról: epelemszia...

– De az nem lehet, nálunk olyan a családban még nem volt! Mindegy, azt mondták, mehetünk haza. De még tán ki se léptünk a kórházkapun, az én fiam újra begörcsölt, meg újra és újra! Ott voltak már a nagyobb fiam – egy 28. és egy 24. éves –, meg a menyem, Malvinka, úgy könnyöztünk mindenkinek, csináljanak már valamit, mert az nem lehet, hogy hagyjanak meghalni egy tizenhat éves gyereket! Az én családom orvosért szaladgált, dugdosták a pénzt mindenkinek a markába, csak segítsenek már Tibikén. Engem hazaküldtek, nehogy a szívem megszakadjon, meg aztán otthon is van hat nevetlen gyermekem, a legkisebb négyéves, kislány. A férjem aztán Ungvárról hozott professzorokat, hármat – azokat is meg kellett fizetni –, állapítsák meg, mi baja a gyereknek, és ha lehet, vigyék az ungvári kórházba. Ez az egyik főorvos mondta, hogy agyhártyagyulladás van Tibinek, és hogy lehet szállítani, és írt fel gyógyszert. Csakhogy azt minálunk, Beregszászban nem lehetett beszerezni, és akkor mondta az én drága menyem, a Malvinkám, hogy jön ő ide Nyíregyházára, és megszerzi a gyógyszert Tibinek, csak ne

haljon meg. Mert az otthoni kórházban csak azt hajtogatják, menthetetlen... És eljött ide a kórházigazgatóhoz.

A FŐIGAZGATÓ

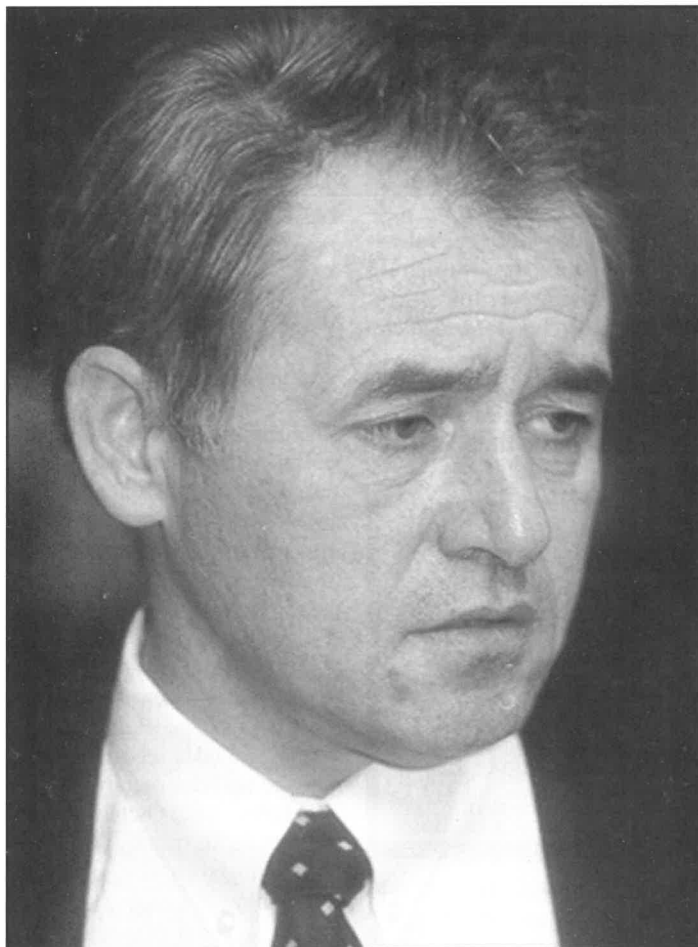
A megyei kórház igazgatója, *dr. Séra Gyula* felszerelte infúziós palackokkal a fiatalasszonyt, de az ungvári kolléga „rendeléséből” rögtön látta, hogy ide több segítség is elkel. November 24-én mentő ment orvossal Beregszászba a fiúért, aki kómás állapotban került a Jósa András megyei kórház 1. számú gyermekosztályára. Dr. Dicső Ferenc és csapata nem lehetett biztos benne, hogy visszahozza az élet-halál között lebegő fiút az innenső oldalra. Az agyhártya- és mint kiderült, agyvelőgyulladás komoly dolog. A legodaadóbb ápolás mellett is bekövetkezhethet a legrosszabb. De itt, az 1-es gyermekosztály intenzív részlegén megvan a hozzáértés, a tapasztalat és minden szükséges eszköz.

A FŐORVOS

– Valóban súlyos állapotban volt – magyarázza Dicső főorvos, de már a „győzelem” biztos tudatában, a hazabocsátás előtti napon. – Egymást követő erős agygörcsök jelentkeztek, amelyeket csak nagyon nehezen lehetett uralni, és többfajta gyógyszer kombinációját kellett alkalmazni, hogy a görcsöt meg lehessen szüntetni.

– Amikor Beregszászból elhozták, úgy voltak vele, hogy meg kell próbálni segíteni, mert nincs más lehetőség, vagy tudták, hogy meg fogják gyógyítani?

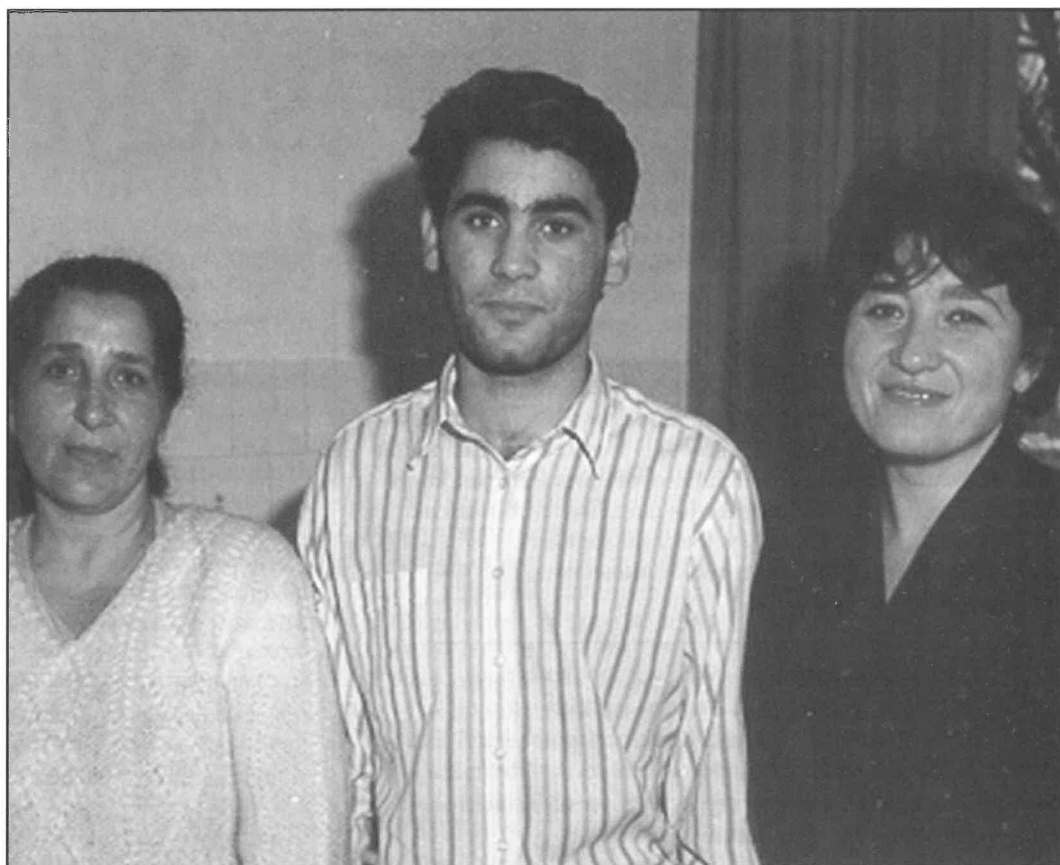
– Előre sohasem lehetünk benne biztosak, hogy meg fog-

Dr. Dicső Ferenc osztályvezető főorvos

juk tudni gyógyítani, de ott a remény a lelkünk mélyén. Amit csak lehet egy beteggel, meg kell tenni... Tibor állapotára várakozáson felül nagyon jól alakult, négy-öt napos intenzív kezelés után fokozatosan visszatért a tudata, most pedig már teljes mértékben tudatánál van, mindenre praktikus emlékszik, jár, ellátja önmagát. Úgy néz ki, hogy visszamaradó tünetekre nem kell számítani.

Ki tudja, hányszor kell átélni egy orvosnak, hogy a remény is megvolt a lelke mélyén, meg a tudás, a szakértelem, az igyekezet is..., mégis veszített. A felnőtt férfinak tűnő Tibikének hát mindenki nagyon örül a gyermekosztályon. Így karácsony előtt maga a két lábon járó bizonyosság: mindig történhetnek csodák.

Tibike – immár gyógyultan

TIBIKE

A „csoda” ingatag járással érkezik a kórteremből beszélgetésünk színhelyére, a tévés társalgóba. Arcán határozott árnyékot formál erős szakállának helye, pedig egyáltalán nem tűnik borotvátlatlannak, borostásnak. Fekete szem ragyog. Jóvágású fiatalember. Ahogy a járása, úgy a beszéde is lassú, de az agya dolgozik, s a lehetséges helyes megoldások közül nem a legegyszerűbbet választja. Azt kérdezem, hogy érzi magát, s ő nem azt válaszolja: jól, hanem, hogy remekül... Aztán, ahogy beszédbe elegyedünk, az az érzésem, fel kell még dolgoznia, mi is történt az elmúlt egy hónapban, s hogy hogyan tovább. Nem emlékszik, mit tanult az iskolában, s ez elég nyilvánvalóan ijeszti. Mindenáron szembesíteni akarja létezésével a beregszászi orvosokat, oda akar menni, meg akarja mutatni, hogy él, de

meg akarja kérdezni azt is, miért nem segítettek...

– Talán, mert nem tudtak... – kockáztatom meg, erre megszeli az izzó szempár.

– Jó, de muszáj megkérdezni...

– A hangszerre emlékszel?

Kényszeredetten mosolyog a válaszhoz.

– Mondták, hogy van otthon egy tangóharmonikám, de nem tudom, hogy néz ki...

Vigasztalom, a főorvos szavából veszem hozzá a bátorságot:

– Majd ha szétnézel otthon, visszajönnek az emlékek.

A csodát nem illik elemezni, boncolni, az okát firtatni, keletkezésének körülményeit vizsgálni. A csodát úgy kell elfogadni egészben, ahogy van. A kérdés tehát illetlen, még ha adunk is a formájára.

BONYODALMAK

– Kárpátján sajátos viszonyok uralkodnak, ezt az itteni orvosok is tudják. Ezért

sokszor kerülnek nehéz helyzetbe amiatt, hogy szigorú szabályok betartásával gyógyíthatnak csak külföldi állampolgárt. Tibor ráadásul intenzív kezelésben részesült, ami nyilván még drágább. Vajon, hogyan vált ez lehetőséggé?

– Ez nagyon összetett probléma – ráncolja homlokát dr. Dicső Ferenc. – Kárpátjáról gyakran hoznak hozzánk az ambulanciára súlyos állapotban lévő gyerekeket. És mi, ha csak egy mód van rá, igyekszünk segíteni. A magyar–ukrán államközi szerződés lehetővé teszi, hogy életveszélyes állapotban lévő gyereket ingyen gyógyítsunk, de ebben az esetben még az árvízi helyzet is indokolta, hogy humanitárius segítséget nyújtunk.

Tibor édesanyja nem győz hálát adni a Jósza András Kórház igazgatójának, orvosainak, nővéreinek, Dicső főorvosnak fia életéért.

A GYÓGYULÁS

– Mi otthon nem vittük volna élve haza Tibikét. Tudja, nálunk úgy van, hogy az orvosok nem a betegnek örülnek, hanem a pénznek. Nálunk otthon nem maradt semmi. Mikor a fiam beteg lett, eladtunk mindent. Úgy voltunk vele, nem baj, ha a ház is oda, csak a gyerek gyógyuljon meg. Na, hát a ház éppen megvan, de ami módítható volt, a téhén, a borjú, mindent eladtunk. Nekem az uram nem mondja meg, de én úgy gondolom, négy nap alatt kétezer grivenyt biztos elszórt a beregszászi kórházban... Tibike azt mondta, ha hazamegyünk, megy Malvinkáékhoz, mert otthon biztos hideg van. Mert a gyerek is ismeri az otthoni körülményeket. De én megnyugtattam, még épp van annyi tüzelő, hogy amelyik szobában ő lesz, ott mindig meleg lesz...

(Elhangzott a Magyar Rádió Határok nélkül című műsorában a Kossuth adón 1999. január 7-én.)

Ajándéközön

A Jósa András megyei Kórház humánpolitikai igazgatósága keretén belül idén is, mint az elmúlt években oly sok alkalommal önként vállalt feladatként a karácsonyi ajándék mellett emberi együttérzést kaptak azok a betegek, akik az ünnepeket kényszerűségből az egészségügyi intézmény falai között töltötték. A karitatív akcióhoz a kórház főigazgatójának vezetésével valamennyi dolgozó hozzájárult személyes részvétellel, ajándékkal vagy egy-egy jó szóval, emberi együttérzés tolmácsolásával. A nemes feladatot a lelkigondozók mellett, a szociális iroda, a kórházi alapítvány, valamint a mentálhigiéniai csoport munkatársai koordinálták. Az ünnepek után megkértük őket, hogy valljanak a segítségnyújtásról, a személyes jóakarát fontosságáról, arról, hogy miért tartották fontosnak a tiszteletreméltó hagyományt.

Az alapítvány a támogatók jóvoltából, több mint 300 ezer forint értékben 750 csomag ajándékot osztott ki az egészségügyi intézmény betegei között, kiemelten kezelve az öt krónikus osztályt, 68 dolgozónak és 16, a kórháznak a munkájával elismerést szerzett nyugalmazott kollégának okozhatott meglepetést.

Lassan a farsangra készülődünk, de a szervezőkben még él a karácsonyi készülődés hangulata és reméljük, hogy azokban az emberekben is megmaradt az élmény akik intézményünkben töltötték a szeretet ünnepét. Ebben az évben is a Humánpolitikai Igazgatóság szervezésében valósítottuk meg a már hagyományos karácsonyi megemlékezést, melynek célja a fekvőbetegek felkeresése, az együttérzés kifejezése a szeretet ünnepén.

Ezen nemes feladat koordinálását a lelkigondozók, a szociális munkások, a kórház mentálhigiénikusa és a Jósa András Kórházért Alapítvány kuratóriuma végezte. Visszatekintve a

10 éve induló jó szándékú kezdeményezésre, amikor még csak egy szem szaloncukrot tudtunk adni a jó kívánság mellé, nagyon jó érzés, hogy az idén bőséges ajándék kíséretében tolmácsoltuk ünnepi jókívánságainkat.

A már eddig is működő hagyományt a fekvőbetegek mellett, a nyugdíjas egészségügyi dolgozók megajándékozásával szélesebb körben tudtuk érvényesíteni. Nagyon jó érzés volt látni, hogy az intézmény dolgozói egy emberként mozdultak meg a nemes mentálhigiénés célért, élén az intézmény főigazgatójával. A meghatódottság könnyei arra motiválják a szervezőket, hogy ezt a hagyományt a jövőben is ápolják.

Köszönet az ajándékok előteremtésében közreműködő cégeknek és vállalkozóknak: Alfi-Ker, Czékman Fotó,

Csoba és Társa – Eperjes Étterem, EKO Kft.,
Görömbei Cukrászda, Gondviselés Gyógyszertár, ICN Alkaloida,
Kurt Nagykereskedés, Huszti Zöldség-Gyümölcs
Nagykereskedés, Mönckle, Nyír-Komplett, P+P Mirelit Nagyker,
Szabolcs Hús, Szentmiklóssy Húsbolt,
VegaFood – Mátészalka,
valamint Réti Mónika vállalkozó.

RATKÓ JÓZSEF

Szégyentelenül

Mert szólnom kell a fűről is,
a fémről és a kőről is,
a menekülő fényről is,
a férfiról, a nőről is,

és mindent el kell mondanom,
igazhoz igazítanom,
hát ezért kell olyan nagyon
a szabadság, a nyugalom!

Mióta élek, dolgozom
Parasznyán, Pesten, Putnokon,
mindig a nehezét fogom,
még sincs egy rendes bútorom.

Kis gondjaim közt guggolok,
felmagasodni nem tudok.
Segítetek, ne hagyjatok!
Könyvet, kenyeret adjatok!

Semmiből se kell sok nekem.
Barátom, ha hiszed, ha nem:
egy harapásnyi kenyeren
éltem le fele életem.

De már kevés ez nem elég
huszonhét évi maradék.
Éléskamrá az üres ég
csillaga morzsányi ebéd.

S míg ezt a verset hadarom,
tucatnyi édes haverom
él ilyen egerke-bajon,
gondjai közt hallgatagon.

Én szólok fakír nem vagyok,
aki bár lelkeig vacog,
mégis forró verset dadog,
hogy gőzölgnek a sorok!

Költő vagyok hát tudom én,
hogy hivatásom a remény,
és tudok hinni is kemény
gyémánt-jövőnkben bízom én.

De ugrik, illan a hitem,
naponta meg kell védenem,
mert ez a két éltű jelen
hol ellenem van, hol velem.

Pedighát apám a veszélyt
nem nagypofájú hősként
vállalta, izgatott, beszélt
értem, értük, mindenkiért!

S ha szólok sem magamért,
kollektív bánatért, bajért,
rontott hitű parasztként,
kemény, egyforma életért.

S mert szólnom kell a fűről is,
a fémről és a kőről is,
a menekülő fényről is,
a férfiról, a nőről is,

és mindent el kell mondanom,
igazhoz igazítanom
hát ezért kell olyan nagyon
a szabadság, a nyugalom!

Mint aki pénzért hegedül,
s száján lágy, kérő mosoly ül,
sűrög a vendégek körül
szótlanul, szégyentelenül,

úgy kérem én is a kegyet:
adjatok könyvet, kenyeret,
szorítsatok egy kis helyet
végre nekem is köztetek!

Küldetés nyilatkozat

„A Jósa András Kórház teljes orvosi- és szakember gárdája elkötelezett a lakosság egészségének megtartásában, betegségeinek gyógyításában és teljes rehabilitálásában.

Kórházunk általános szakmai ellátást, ezen belül nagyító-megű, minőségileg jó beteg-ellátást nyújt a járóbeteg-ellátásban a megye egész területén. Szolgáltatásaink magukba foglalják a kórház kiemel-

kedő orvos-szakmai területeinek és kiemelkedő orvostechnológiai területeinek speciális ellátásait, melyekben regionális, országos szerepvállalást vállalunk. Kórházunk mindezeket a lakosság egészségügyi kultúrájának növelésével, az emberi méltóság megőrzésével, személyes hangú, bizalmas kapcsolattal, biztonságérzés nyújtásával végzi...” (részlet)

Segíteni, ahogy lehet

BESZÁMOLÓ AZ ORVOSI SEGÉLY ALAPÍTVÁNY MŰKÖDÉSÉRŐL

A Magyar Orvosi Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetének választmánya 1991. október 17-ei ülésén úgy döntött, hogy létre kell hozni az Orvosi Segély Alapítványt.

Az alapítványt 1991. december 1-jével jegyezték be a megyei bíróságon.

Alapító tagok:

MOK Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete, Egészségügyi Dolgozók Demokratikus Szakszervezete, Városi Kórház, Fehérgyarmat, II. Rákóczi Ferenc Városi Kórház, Mátészalka, Városi Kórház, Kisvárdai József András megyei kórház, Nyíregyháza, Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete

Az alapítvány célja: A Sz.-Sz.-B. megyében élő orvosok és hozzátartozóinak anyagi támogatása, elhunyt kollégák hozzátartozói részére temetési segély nyújtása. (Az elmúlt évek során ezen szomorú alkalmából nyújtottuk a legtöbb támogatást).

Az alapítvány célja továbbá minden önhibáján kívül rászoruló orvos anyagi támogatása, különös tekintettel a nyugdíjas, a munkanélküli, a pályakezdő, valamint a tartósan táppénzes állományban lévő orvosokra. Különösen kiemelném a nyugdíjas orvosok helyzetét. Havi nyugdíjuk szégyenletes, megdőbbszerű, tragikus, érdemtelően alacsony. Időnként olyan lehangoló, szívbemarkoló, könnyfakasztó leveleket kapunk, amit a kollégák el sem tudnak képzelni. Volt olyan nyugdíjas kolléga, aki azért kért sürgős segítséget, mert nem tudta vilánszámláját rendezni, és már az áram kikapcsolásával fenyegettek. Gondolom, a jövőben a munka nélküli orvosokkal is egyre nagyobb számban kell számolnunk.

Az alapítvány általános ügydöntő, ügyvezető és képviselői szervezete a kuratórium, melynek az elnökön kívül hét tagja van.

1993-tól napjainkig 1 200 000 Ft-ot fizettünk ki segélyként. Tudom, ez nem sok, de az alapító okiratban úgy fektettük le, hogy kezdetben csak az alaptőke 10 százaléka és a kamat használható fel. Számlánkon jelenleg 1 700 000 forint van. Ennek egy részét a nagyobb kamat miatt lekötöttük. A vagyongyarapítás érdekében mindent elkövetünk, melyben külön ki szeretném emelni az elnökhelyettes, dr. Papp Katalin főorvosnő szerepét. A megyei és városi önkormányzat által meghirdetett pályázatokon többször sikeresen pályáztunk, de közületek és magánszemélyek is támogatták alapítványunkat. Az adományokért ezúton is köszönetünket fejezzük ki.

Az 1996. évi CXCVI. törvény alapján a személyi jövedelemadó 1 százalékát közcélú felhasználásra lehet fordítani. Egy éve is kértem, most is szeretném felhasználni a lehetőséget, hogy

felhívjam a kollégák figyelmét arra, hogy amennyiben módjuk van, adjuk egy százalékát az alapítvány javára ajánlják fel. **Számlaszámunk: 11744003-20359777; adószámunk: 18791611-1-15.** 1997-ben és '98-ban meglehetősen szerény összeget utaltak át kollégáink a számlánkra, de bízom benne, hogy a jövőben egyre többen ismerik fel az alapítvány jelentőségét, és támogatásaikkal segítik majd munkánkat.

Az Orvosi Segély Alapítvány továbbra is várja magánszemélyektől, közületektől az adományokat. Itt szeretném felhívni a figyelmet, hogy a társasági adóról, illetve a szája-ról szóló törvényben meghatározott adóalap-csökkentő kedvezmény érvényesítéséhez szükséges igazolást a MOK Sz.-Sz.-B. Megyei Szervezete adja ki az adakozóknak.

Dr. Ágoston Sándor,
az Orvosi Segély
Alapítvány elnöke

A kamara szerepe a továbbképzésben

A MOK NYÍREGYHÁZA VÁROSI SZERVEZETÉNEK FELHÍVÁSA

Tisztelt Kollégák!

1998 októberében Sz.-Sz.-B. megyében, illetve Nyíregyházán megválasztásra kerültek a Magyar Orvosi Kamara helyi és területi szervezeteinek tisztségviselői. A MOK Nyíregyháza Városi Szervezetének megválasztott tagjai a folyamatosság érdekében célul tűzte ki a saját arculat kialakítását, elérhető és megvalósítható feladatkörrel. Olyan kereteket szeretnénk, amelyekben világosan megfogalmazódik a kölcsönös egymásra utaltság és a szabad mozgástér. A hamarosan módosításra kerülő kamarai törvény többletfeladatokat fog róni a köztisztviselői kamarák számára. A szakmai továbbképzést ilyen feladatnak tartjuk.

A MOK Városi Szervezete ezentúl részt kíván vállalni kórházunkban az orvosgyakornokok, fiatal szakorvosok szakmai továbbképzésében. Minden itt dolgozó orvost szeretnénk megismertetni az orvostudomány legújabb vívmányaival, újabb gyógyszerek, kezelési protokollok esetleges bevezetésének lehetőségeivel, új diagnosztikus eljárásokkal, és amit igen fontosnak tartunk, a mindennapi orvosi ténykedés költséghatásaival, költségkímélő technikák megismertetésével.

Előadássorozatot szeretnénk beindítani kórházunkban. Az előadások megtartására elsősorban az osztályvezető főorvosokat,

illetve egy-egy szakterületen nagy tapasztalatokkal rendelkező kollégákat kérnénk fel. Az előre meghirdetett témában a felkért előadó osztályán dolgozó orvosgyakornokok, illetve fiatal szakorvosok is aktívan részt vehetnének a munkában. (Könyvtári munka, az előadás vizuális megjelenítése, saját osztályos statisztikai adatok bemutatása, saját protokoll, költségkihatások.)

A MOK Városi Szervezete az előadássorozaton való részvételt az orvosgyakornokok számára kötelezővé ajánlaná, amennyiben a kórház vezetősége, illetve az osztályvezető főorvosok ezt támogatják. Természetesen számítanánk az idősebb kollégák aktív részvételére is.

Praktikusabb és olcsóbb megoldást az ilyen előadások megtartásánál nem látunk.

Az előadásokat 1999 januárjától havi gyakorisággal rendeznénk. A pontos időpont és helyszín még egyeztetés tárgyát képezi.

Tisztelettel kérjük a kórház vezetőségét, az osztályvezető főorvosokat és minden kedves kollégát, hogy lehetőségéhez mérten segítse és támogassa a MOK Nyíregyháza Városi Szervezetének továbbképzési tervét.

Dr. Hartos János
elnök

Dr. Szpaskij László
alelnök

Jazzdobos fehér köpenyben

„A ZENE SEGÍT AZ ORVOS-BETEG KAPCSOLAT KIALAKÍTÁSÁBAN IS...”

1990 óta dolgozik a Jósa András Kórház idegostályán. Véletlenül került kapcsolatba a Jazz Med Band együttesel. Igaz ugyan, hogy gyerekkorában, meg a középiskolában rendszeresen zongorázott, és belekóstolt a dobolásba is, de az érettségi után mintha befejeződött volna zenei pályafutása. Egyetemi éve alatt nem talált olyan társakra, akikkel együtt hódolhatott volna a közös muzsikálás örömének, kezdő orvos korában pedig egészen más problémák foglalkoztatták, ezért aztán a dobfelszerelés megint csak háttérbe szorult. Aztán a kórházban valaki megtudta, hogy tud dobolni, kapott egy felkérést, és felébredt benne a Csipkerózsika-álmát alvó jazzdobos. Azóta dr. Jónás Csaba ideggyógyász ismét rendszeresen gyakorol, és időnként közönség előtt is megmutathatja tudását.

„...Bármilyen furcsán hangozzon, ilyen értelemben a muzsikálás gyógyító tevékenységünkben is segítségünkre van, hiszen a beleérzés képessége nélkül egyáltalán nem, vagy csak nagyon nehezen alakítható ki orvos és betegek között a normális emberi kapcsolat...”

|| *Hogy kezdődött kapcsolata a könnyűzenével?*

– Hat évig tanultam zongorázni. Nem volt valami nagy boldogság gyerekként órákat ülni a zongora mellett, állandóan gyakorolni, míg korosztályos társaim egészen más foglalatossággal tölthették szabadidejüket. Nem is csoda, hogy amikor gimnazista lettem, abbahagytam a zenetanulást. Úgy éreztem, elég volt, és amúgy sem akartam hivatásos zenész lenni. Az a hat esztendő azért valamennyire megalapozta zenei tudásomat, de már első koromban eldöntöttem, hogy

orvos leszek. Persze nem lehet egyik pillanatról a másikra mindent befejezni, ráadásul egy barátom révén megszerettem a dobolást. Néhány osztálytársammal zenekart alapítottunk, és magától értetődően vettem kezembe a dobverőt. Nem voltunk valami világbjánok banda, de azért a városban ismertek minket. Akkoriban sok bulin zenéltünk, és a közönség előtti fellépések teljesen felvillanyoztak. Ha a társaság jó, akkor nemcsak a nyilvános szereplések okoznak örömet, de a próbák is rendkívüli élményt jelentenek.

|| *A zongorázás után nem jelentett valamiféle „zenei lecsúszást” a dobolás?*

– Egyáltalán nem, sőt! Most is azt gondolom, hogy a zongora minden hangszerek királynője. Aki tud zongorázni, az kis túlzással mindent tud a hangszerekről, de a dobos sem szabad lebecsülni, a zenekarok fontos szereplője, nemcsak az úgynevezett könnyűműfajban, de a szimfonikus hangversenyeknek is elmaradhatatlan eszköze.

|| *A gimnázium végeztével végleg letette a dobverőket?*

– Igen. Akkor úgy tűnt, hogy véglegesen. Az egyetemi évek alatt nem találtam olyan társakra, akikkel lehetett volna valamit kezdeni, és szépen induló „zenészkarrierem” abbamaradt. Amikor Nyíregyházára kerültem, sokkal nagyobb gondjaim lettek, semhogy zenekar-alapítással foglalkozzak. Fől sem merült bennem, hogy rajtam kívül más is

édeklődik ilyesmi iránt. Néha odaültem a dobfelszereléshez vagy a zongorához, és a magam szórakoztatására muzsikáltam egy kicsit. Dolgoztam a kórházban, ismerkedtem a kollégákkal és tanultam a szakmát.

|| *Hogyan került vissza a dobfelszerelés mögé?*

– Bujdosó Misi kért meg, hogy menjek hozzájuk dobolni. Azt se tudom, honnan tudta, hogy valamilyen szinten képes vagyok kezelni a dobverőket, és őszintén megmondom, én sem gondoltam, hogy kórházon belül létezik egy Jazz Med Band nevű zenekar. Kezdetben csak magunknak játszottunk, később a „Muzsikáló orvosok” mozgalom jóvoltából közönség elé is léphettünk. Azóta együtt vagyunk. Igaz, hogy volt néhány személycsere a zenekaron belül, de azért jól megvagyunk egymással. Amolyan művészkedő orvosok vagyunk, akik inkább csak a tökéletes kikapsolódás kedvéért muzsikálnak. Szakmánkban tudat alatt is jelen van a felelősségérzet. Nem nyilvánul ez meg látványosan, de végigkíséri az orvos egész életét, még azt a kevésre szabott szabadidőnket is képes alapjaiban befolyásolni. A zenét az Isten is arra teremtette, hogy amíg játszunk, megszabaduljunk a napi gondoktól. Izgalmas a közönség előtti megmértetés is. A reakcióktól, a táncolók önfeledt mozdulataitól beleérző képességünk is sokat fejlődik, hiszen a zenész nem tudja függetleníteni magát az adott este hangulatától még akkor sem, ha éppen ő az, aki képes a hangulatot megteremteni. Bármilyen furcsán hangozzon, ilyen értelemben a muzsikálás gyógyító tevékenységünkben is segítségünkre van, hiszen a beleérzés képessége nélkül egyáltalán nem, vagy csak nagyon nehezen alakítható ki orvos és betegek között a normális emberi kapcsolat.

Mit tanácsol a dietetikus?

TÁPLÁLKOZÁS MAGAS KOLESZTERINSZINT ESETÉN

A magas koleszterinszint csökkentésében alapvető jelentőségű a diéta, amely szükség esetén gyógyszeres kezeléssel egészíthető ki. A diéta során figyelemmel kell lenni a vér trigliceridértékére is, amely bizonyos mértékig szintén kockázati tényező, s befolyásolása nem választható el élesen a koleszterinszint csökkentésétől.

A telített zsírsavak fogyasztásának csökkentése

A vér koleszterinszintjének befolyásolásában ez a legfontosabb tényező. A legtöbb telített zsírsav az állati eredetű élelmiszerekben található, látható és rejtett zsír formájában. Elsősorban a sertéshúsban, a húskészítményekben, valamint a nem lefölözött tejben és tejtermékekben fordulnak elő magas arányban. A kolbászkok és

szalámik 40-45 százaléka állati eredetű zsírt tartalmaz, a tejtermékek közül a vajnak igen magas a telítettzsírsav-tartalma. A hazánkban uralkodó sertéshúsfogyasztás helyett a magas fehérje- és alacsony zsírtartalmú fehér húsok (csirke, vad, pulyka, hal) fogyasztása lenne kívánatos. Arra kell törekedni, hogy a telített zsírsavak révén felvett energia ne haladja meg az összenergia-bevitel 10 százalékát.

A napi táplálékunk zsírtartalma a háború óta az összenergia 20 százalékról 40-50 százalékára növekedett. Ez 2500 kalória esetében napi 110-140 gramm zsírt jelent. Ugyanakkor az egészséges táplálkozásban legfeljebb 30 százaléknyi zsírtartalom az ajánlott mennyiség. Ez 2500 kalória esetében napi 80 gramm zsírt jelent. Ennek a zsírmennyiségnek csak legfel-

jebb egyharmad része, az összenergia 10 százaléka, azaz napi 25 gramm lehet telített zsírsavakat tartalmazó állati eredetű zsiradék.

A telítetlen zsírsavak fogyasztásának növelése

A táplálékkal felvett zsír fajtája meghatározóan befolyásolja a koleszterinszintet. Megkülönböztetünk a már korábban említett telített zsírsavakat, és egyszer, illetve többször telítetlen zsírsavakat. A telített zsírsavak főleg az állati eredetű élelmiszerekben találhatók. A táplálék zsírosszéttele akkor megfelelő, ha egyharmad része többször, egyharmad része egyszer telítetlen zsírsavat tartalmaz és csak egyharmad része a telített zsírsav. A többszörösen telítetlen zsírsavak fő forrásai a növényi olajok.

(Folytatjuk)

Jó étvágyat kívánunk!

PARADICSOMOSBAB

30 dkg fehér bab, 3 közepes paradicsom, 1 teáskanál fehér mustármag, 1 teáskanál őrölt feketebors, 1 teáskanál csilipor, 1 teáskanál kurkuma, 2 evőkanál vaj vagy olaj, só.

Főzzük a babot puhára, majd szűrjük le, szárítsuk meg. Hevítjük fel a vajat, pirítsuk meg a fűszereket, mikor a fehér mustármag már nem pattog tovább tegyük hozzá a főtt babot és kb. tíz percig finoman süssük. Adjuk hozzá a felszeletelt paradicsomokat, főzzük puhára. A legvégén szórjuk rá a kurkumát, a sót és főzzük még egy percig. Elkészítési idő: Kb. 1 óra.

Amit a táplálkozásról tudni illik

◆ Az előre kiszámított táplálékot általában legjobb úgy elosztani, hogy az öt étkezésre 20-10-30-10-30 százalék essék. Ha valamely oknál fogva csak a három főétkezés lehetséges, az arány 30-40-30 százalék legyen.

◆ Tudnunk kell, hogy az éhségérzés megszüntetése – a gyomor teltségérzése által – első sorban nem a bevitt tápanyag energiatartalmától, hanem annak mennyiségétől, tehát a gyomor telítettségi állapotától függ.

◆ A vitaminok közül első sorban a B1-vitamin-szükségletet fokozza a nehéz testi munka, s ez a vitamin csökkenti a sérülési hajlamot is. Ha a B1-vitamint társítjuk B2-vitaminnal és niacinnal, csökken az izom fáradékonyága (jó hatása a neuromuszkuláris fáradásra van!), s ezen kívánt hatása még fokozható C-vitaminnal, amely jelentősen gyorsítja a tejsav eltüntetését, késleltetve ezáltal az izomfáradás kialakulását.

◆ Az E-vitaminról is bebizonyították, hogy késlelteti az izmok kifáradását (búzacsíraolaj). Teljes B-vitamin-komplexus és C-vitamin-igény kielégíthető napi 200 g főzelék és 100 g gyümölcs adásával. Az ibolyántúli sugarak (napfény, kvarc = D-vitamin-hatás) gáz- és ásványianyag-cserére gyakorolt kedvező hatásuk révén csökkentik az energiaszükségletet, ezáltal növelik a teljesítőképességet. A mi éghajlatunknál ennek inkább télen van jelentősége.

A fejfájás és torna

A statisztikák szerint az emberek 50-60 százaléknak van visszatérő fejfájása. A fejfájások jelentős része visszahat a nyaki, felső háti izmokra, melyekben feszülések, merevedések alakulnak ki. Ennek következtében beszűkülnek a kisebb nyaki erek is, és romlik a fej és agy vérrellátása, ami tovább fokozhatja a fejfájást.

Az érintett nyaki, háti régió megtornáztatása és utána egy kis önmasszázs sokat segíthet fejfájós napjainkban.

Kényelmes széken ülve végzzük a gyakorlatokat, lassú ütemben, 5-10-szer ismételve, amíg jólesik.

1. Feszítsük meg hátizmainkat úgy, hogy lapockáink összerázdjanak. Majd lazítsuk el, domborítsuk hátunkat.

2. Mindkét vállunkat felhúzzuk a fülünkhöz, majd leengedjük.

3. Vállkörzés előre és hátra.

4. Páros karkörzés a lehető legnagyobb körben, lassú ütemben előre, majd hátra.

5. Fejet előre-, majd hátrahatjuk lassan.

6. A fejet lassan jobbra-balra döntjük.

7. Fejet lassan jobbra-balra fordítjuk.

8. Ülünk egyenes, laza tartásban, lélegzünk mélyeket legalább nyolcszor.

Vas-adag

Egy közelmúltban végzett vizsgálat megállapította, hogy az elmúlt tíz év során az Egyesült Államokban 110 ezer hat év alatti kisgyermek szenvedett vasmérgezést, s közülük 35-en bele is haltak a vas túladagolásába. Igaz, hogy fontos a gyermekek számára a vitamin-, a nyomelem- és a vaskiegészítés, de azért ezt sem szabad túlzásba vinni! Nem biztos, hogy akkor tesszük gyermekünkkel a legjobbat, ha beszerezzük az összes lehetséges erősítő készítményt, amit csak a gyógyszerárak forgalmaznak, s mindet egyszerre beadjuk neki! Nagyon fontos a körültekintés és a mértéktartás, hiszen nyaklóló nélkül fogyasztva a multivitamin- és vaskészítmények sem veszélytelenek.

A mogoró veszélyei

Allergológusok szerint terheesség és szoptatás idején lehetőleg kerülni kell a földimogyoró fogyasztását. A földimogyoró már nem csak Amerikában örvend nagy népszerűségnek. Sózva, pirítva, kenyérré kenve is fogyasztják. Ugyanakkor viszonylag gyakran vált ki erős allergiát. Úgy tűnik, amennyiben az anya ebben az időszakban sok földimogyorót fogyaszt, a gyermek később hajlamosabb lesz allergiás reakciókra.

Áloműző

A tübingeni egyetem munkatársai bebizonyították, hogy azoknál, akiknek nyálában a higanykoncentráció nagy, gyakoribb a fogínyvérzés, az alvás- és emlékezetzavar, a gyomor- és bélműködés zavarai. A nyál magas higanytartalma pedig egyértelműen az amalgámtömésre vezethető vissza.

Füst a gének ellen

Egy kutatócsoport felfedezése lehetséges magyarázatot ad a dohányzás és a rák kialakulása közötti összefüggésre. A kutatások eredményeként a Bpde – egy, a dohányfüstben levő ve-

gyi anyag – szétroncsolja a p53 nevű emberi gént. Normális esetben ez a gén a rák kifejlődése elleni védelmi rendszerben működik biztonsági szelepként.

Sajt és a diéta

A sajt fontos táplálék, kalciumban és proteinekben gazdag. Mérsékelt fogyasztása (például kétszer 30 gramm naponta) még szigorú diéta idején is megengedett.

Lehet, hogy egyesek jobban kedvelik a sovány sajtokat, ebből a fajtából a fent említett mennyiségnél még valamivel többet is fogyaszthatnak.

A sokoldalú tejsavó

A tejsavó tartalmazza a létfontosságú aminosavak (fehérjeépítő anyagok) jó részét, és segíti a zsírbontást. Fogyáskor így nem a testfehérjék, hanem a zsírszövetek épülnek le. Különösen cellulitisz esetén fontos, hogy a salaktalanító folyamat optimális legyen.

A tejsavó átmossa a szervezet laza kötőszövetét, mely körülveszi a nyirok- és vérereket, és fontos szerepet játszik az

anyagok táplálékból a sejtekbe jutásában. A tejsavó nagy értékű fehérjét, nyomelemeket, ásványi anyagokat és a bélflórát erősítő tejsavbaktériumokat tartalmaz. Akár 2-3 hetes tejsavókúrát is lehet végezni.

A reggel és este elfogyasztott tejsavóital nagymértékben hozzájárul a szervezet salaktalanításához és a vízhatáshoz.

Mi az a „kapok”?

Az Egenlítő környékén őshonos fa, a ceiba pentandra növényi rostja. Az ötvenes évekig Európában a párnák és a matracok kitömésére használták. Most újra felfedezték, mivel ennek az anyagnak egyes tulajdonságai felülmúlhatatlanok: könnyű, kevés nedvességet szív fel, évekig rugalmas marad. Feldolgozása jelentős kézműipari ráfordítást igényel, ami nem kis szerepet játszik majd új munkahelyek teremtésében.

Híznak a sovány halak?

Ha a leggyakoribb állatfajokat vizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy a hal átlagosan 5-10%-os, míg a többi hús körülbelül 10%-os zsírtartalmú. Ám ez az állítás egyre inkább megkérdőjelezhető, mivel a növe-

kedési hormonnal való mind gyakoribb táplálás miatt a húsok egyre kisebb százalékban tartalmaznak zsírt. Például a baromfi-, a vad- vagy a nyúlhús már kevésbé zsíros, mint a hal.

Örömhír a Déli-sarkról

Egy kutatási program keretében olasz tudósok megvizsgálták az Antarktiszon a havat, és megállapították, hogy ólomtartalma a nyolcvanas évek közepétől jelentősen csökkent. Az ólomzott benzínből ugyanis az ólom 75 százaléka kerül a levegőbe. Ezzel az erősen mérgező anyag a környezet-szennyezés legveszélyesebb forrása. A különböző hórtegek vizsgálata 1965 és 1980 között a szennyezés állandó emelkedését mutatta, a görbe azonban most elindult lefelé.

Nem árt az óvatosság

Ha a férfiaknak szívrohamuk vagy bármiféle szív működési zavaruk támad szeretkezés közben, az esetek 75 százalékában ez nem a feleségük társaságában éri őket, hanem a házasságon kívüli kapcsolatuk során, esetleg egy jóval fiatalabb partner mellett. A teremtés koronáinak tudniuk kell tehát, hogy fenyegeti-e őket ilyenfajta veszély, s ha igen, akkor nem árt, ha önuralmat gyakorolnak és hűségesek maradnak.

Zúgásstop

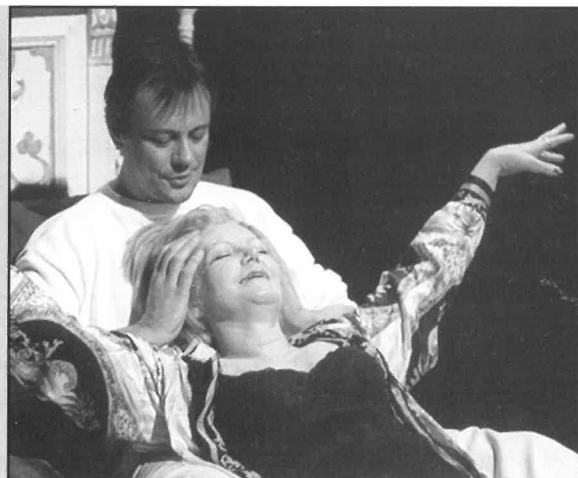
Lehet, hogy megvan a végleges megoldás a világ egymilliárd fülzúgásban szenvedőjének, nyugalma helyreállítására. Egy New Jersey-i vállalat új találmánya egy olyan eszköz, amely a fül mögötti egyik csontot rezegtetve, megszünteti a tinnitussal járó őrzítő csilingelést. A New Jersey-i ADM Tronics által kifejlesztett Aurex-3 úgy működik, hogy egy kicsiny, rezgő rudacskát szorít a fül mögött elhelyezkedő csonthoz.

A NYÍREGYHÁZI
MÓRICZ ZSIGMOND SZÍNHÁZ
FEBRUÁRI MŰSORA

01., hétfő	19.00	A hóhér kötele
02., kedd	19.00	A vágy villamosa (Krúdy Kamara)
03., szerda	19.00	A hóhér kötele
04., csütörtök	19.00	A hóhér kötele
05., péntek	14.00	Minden egér szereti a sajtot
	19.00	A vágy villamosa (Krúdy Kamara)
06., szombat	19.00	A hóhér kötele
07., vasárnap	19.00	Vágyom, s egy nő után a TALÁN TEÁTRUM zenés kabaréja
08., hétfő	15.30	Senki sem tökéletes
	19.00	Senki sem tökéletes
09., kedd	19.00	A tanítónő
10., szerda	19.00	A tanítónő
11., csütörtök	19.00	A tanítónő
12., péntek	19.00	A tanítónő
13., szombat	19.00	A hóhér kötele
14., vasárnap	19.00	Vágyom, s egy nő után a TALÁN TEÁTRUM zenés kabaréja
15., hétfő	19.00	Mágnás Miska
16., kedd	19.00	A tanítónő
17., szerda	19.00	A tanítónő
18., csütörtök	19.00	Mágnás Miska
19., péntek	19.00	A tanítónő
	19.00	Az ifjúság édes madara (Krúdy Kamara)
20., szombat	19.00	A tanítónő
	19.00	Az ifjúság édes madara (Krúdy Kamara)

Mámor és valóság

Alexandra del Lago, Chance Vayne – Szabó Tünde és Szalma Tamás

Valamikor Mezey Mária parádés előadása volt Az ifjúság édes madara. Azóta sem sokan játszották Magyarországon Alexandra de Lagót. Szabó Tünde akkor még főiskolás volt, amikor a Mezey–Sinkovits páros több, mint érdekes szerelmi viszonya lejátszódott a mostani Thália Színházban, ami akkor éppen a Blaha Lujza térről ki-robbantott Nemzeti Színház-nak adott otthont. Már abban a Marton Endre rendezte elő-

adásban sem a szerelmi szál volt a lényeg, sokkal inkább az esendő ember, egy válságba jutott életpálya kapott hangsúlyt. Tennessee Williams darabja éppen attól időtálló, hogy minden korszak képes könnyűszerrel felfalni gyermekeit. Így van ez itt, a Móricz Zsigmond Színházban is.

Talán nem is véletlen, hogy pontosan ezt a szerepet választotta Szabó Tünde jutalomjátékul. A művésznő kicsit a maga életét is fölmutatja, amikor az öregedő sztár kálváriáját kifinomult művészi eszközökkel mutatja meg a nyíregyházi közönségnek.

„Ha valaki szeret egy virágot, amely csak egyetlen példányban létezik a csillag-milliókon: ez épp elég neki, hogy boldog legyen, ha a csillagokra pillant. Ott van az én virágom! – gondolja magában. De ha a bárány megeszi a virágot: ez az ő számára olyan, mintha hirtelen valamennyi csillag kialudnék.”

(Exupéry)

Az idős ember elvezítette eszméletét. Mentők szirénáztak, élesztették, rohamkocsi vitte. Gépekre tették. Az idős asszony remegő lábbakkal kísérté. Pár nap múlva elmúlt a krízis. Nyugodt kis szobá-

ba került, ablak melletti ágyra. Az idős asszony minden délután leült az ágya mellé.

Most is így tesz. Megfogja lesóványodott kezét. Összekulcsolják ujjait, mint amikor

Az öregasszony emlékezetében képek villannak, mint egy mozifilm mozaikjai: menyasszonytánc..., a gyerek első sétája apjával..., a három gyerek öröme, amikor megvették a hétvégi tanját..., a nagygyerek doktorra ava-

tható a csönd. Az öregasszony érzései megbénulnak. Megszűnt az idő.

Később meghallja az esőcseppeket az ablak bádognapárkányán, a sűrű forgalmat is, egy éles autódudát. A zajok mintha álmából ébresztenék. Tenni kell valamit. Valamit mindig tenni kell! Kifejti kezét az öregember ujjai közül. Szólni kell a nővérnek.

A BÁRÁNYOK ÉS A VIRÁGOK HÁBORÚJA

legelőször megtalálták egymást. Az öregember szavai erőlenek: „Kerek negyven esztendő. Szép volt, rövid volt. Egyetlen pillanat.” Mellkasa zihálni kezd, aztán elcsendesedik.

tása..., a lányuk menyasszonyi ruhában..., a kicsi katonai esküje..., az unokák, ahogy nagyapjukkal tesznek-vesznek a tanya udvarán...

Az öregember lélegzése lassul, csöndesedik. Kéz a kézben, a pillanat az idő egésze. Hall-

Biztosan induló lépteit elbizonytalanodnak. Lerogy a folyosón az első székre. Béna érzelmei helyére egyetlen gondolat lép kitörölhetetlenül: vége. Csöndesen zokog. Zokogása hangos kiáltás az esős délutánnak, a tovább múló időnek.

TANFOLYAM ELVÉGZÉSÉRE

A Humánpolitikai Igazgatóság képviseletében *Husztiné Hajdú Erika* pszichológus és *Nyírcsák János* szociális munkás által
konfliktuskezelési és probléma-megoldási tréning

szervezésére benyújtott pályázat támogatást nyert az Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézettől.

A tréning a mindennapi munkában és személyes viszonyokban keletkező konfliktusok megoldásához nyújt ismereteket, készségeket a kiegyensúlyozott emberi kapcsolatok és a hatékonyabb munka érdekében. A tanfolyam elvégzése a szakdolgozói képzésben 30 kreditpontot jelent.

Bővebb információ Nyírcsák János szociális munkásnál az 1691-es melléken szerezhető be.

Soros Alapítvány

PÁLYÁZAT A SZENVEDÉLYBETEGEK ELLÁTÁSÁNAK JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN AZ
 ALKOHOLISTÁKAT ÉS A DROGOSOKAT BEFOGADÓ
 KÖZÖSSÉGEK TÁMOGATÁSÁRA

A PÁLYÁZAT CÉLJA:

az alkohol- és drogbetegek aktív és interaktív (járóbeteg) ellátása, különös tekintettel

- korai kezelés bevetelre
- visszaesés megelőzésére
- a foglalkozási (munkavégzési) rehabilitációra

A PÁLYÁZÓK KÖRE:

jogi személyek, civil szervezetek, intézmények, szakmai műhelyek, önszervező csoportok, kis közösségek és a velük együttműködő intézmények, illetve maguk az intézmények függetlenül is. Egyének önállóan nem pályázhatnak.

A PÁLYÁZAT KÖVETELMÉNYEI:

pályázni csak pályázati úrlapon lehet. Egy intézmény vagy munkacsoport csak egy pályázatot nyújthat be. A pályázat nem tartalmazhat beruházási és eszközbeszerzési igényt. Az intézmények pályázatában a kuratórium csak a munkaköri feladatoktól időben is elvált tevékenységet támogatja. Előnyt élveznek azok a pályázatok, amelyek a vállalt feladat teljesítése után a folytatás továbbfinanszírozásához más forrásból megoldást találnak.

A tervezett keret: 30 millió forint

Beküldési határidő (tervezett): 1999. március 15. és szeptember 15.

A pályázati döntésekről szóló értesítés várható határideje:
 április vége és október eleje.

Pályázati cím: Soros Alapítvány, 1525 Budapest, Pf. 34., telefon: 06-1/315-0303, fax: 06-1/315-0201, vagy személyesen Budapest, II. Bolyai u. 14. A Soros Alapítvány részletes tájékoztatója a www.soros.hu címen megtalálható az Interneten, ahonnan a pályázati űrlapok letölthetők.

P Á L Y Á Z A T VEZETŐASSZISZTENSI, VEZETŐ ÁPOLÓI MUNKAKÖRÖKRE

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Jósza András Kórház ápolási igazgatója meghirdeti az alábbi osztályokon a vezető ápoló, vezető asszisztensi állásokat:

Anaesthesiológiai osztály – Gyermek rehabilitáció – Központi műtő – Központi váltós csoport – Szülészet-nőgyógyászati osztály

A pályázat beadásának feltételei:

- szakirányú felsőfokú képzettség (egészségügyi főiskolai végzettség)
- legalább 5 éves ápolói/asszisztensi gyakorlat.

Benyújtandó:

- Pályázati kérelem, terv, elképzelés a főnővér/vezető asszisztensi tevékenység végzéséről
- Szakmai önéletrajz

Helyismeret és osztályos gyakorlat előnyt jelent.

A pályázathoz mellékelni kell a végzettséget igazoló okiratot és három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatot az ápolási igazgatóhoz kell benyújtani.

Bankunk Tisztelettel Üdvözli
 a Lap Valamennyi Olvasóját!

OTP B-HITEL

Részletes felvilágosítást adnak fiókjaink!

KERESZTREJTVÉNY

– Doktor úr, mit tegyek, hogy a kezem puha, fehér és bárszonyos mardajon? – kérdi az úrihölgy az orvostól.

– ... (a választ lásd a rejtvényben!)

Vízszintes: 1. Valamely állam lefegyverzése, leszerelése. 14. Bolti alkalmazott. 15. Jól ki van fenve. 16. Moselle-parti francia város. 17. ...avis, ritka madár. 19. Forma. 21. Tóth Árpád verse. 22. A panasz szava! 24. Szeretelakoma. 26. Útnak ered. 28. A bölcsesség istene az egyiptomi mitológiában. 30.

Mesemondó, a népművészet mestere (Lajos). 31. Dél-nyugat, rövid. 32. Terem szélei! 33. A megfejtés első része. 36. Törött fog! 38. Csipkézett tengerből. 39. Vidám. 40. A négy evangélista egyike. 42. Foltozni való (zokni). 44. Egykori Európabajnok magasugrónő, jelenleg újságíró (Andrea). 46. Mauna ... , hawaii vulkán. 47. Román autómárka. 48. Angol férfinév. 50. Ivadék. 52. Kínában őshonos szarvasfaj. 54. Ragadozó madár. 56. Loncinak is becézik.

Függőleges: 1. A megfejtés második, befejező része. 2. Messzire. 3. Jeles humorista (György). 4. Krétai hegy. 5. Vezényszó a huszároknál. 6. Tévedés kezdete! 7. Közcélra fordítandó vagyonnal kapcsolatos, vele összefüggő. 8. Jelfogó be rendezés. 9. Bizony,

őseink szavával. 10. Bizony, igazán. 11. A mélybe nyújt. 12. Keresztül szalad. 13. Könnyű, nyári fejfédő. 18. Hosszú lábú, lapított testű gyík faj. 20. ..., ami nincs, Sergio Corbucci filmje. 23. Moha darab! 25. Amely dolog. 27. Somogy megyei község Siófok közelében. 29. Teréz, becézve. 31. Francia festő, az impresszionizmus jelentős képviselője (Hilaire Germain Edgar). 34. A moszkvai olimpia kabalamacija. 35. Norvég, olasz és thaiföldi autók jelzése. 37. Hordót görget. 41. Romániai autók jel

1	2	3	4	5		6	7	8	9		10	11	12	13
14						15					16			
A		17				18		19			20		21	
22	23			24		25				26	27			
28			29		30				31				32	
F		33		34				35		Cs		N		
36	37		38				39				40	↓	41	
42		43				44				45		46		
47				48	49				50		51			
52			53		54			55		56			57	
A	→			A					D					

A megfejtéseket 1999. február 15-éig kérjük levelezőlapon beküldeni szerkesztőségünk címére:

4400 Nyíregyháza, Szent I. u. 49

vagy a kórház PR-irodájában leadni.

A helyes megfejtők között a Kötet Bt. által felajánlott könyvjutalmakat sorsolunk ki.

A Kötet Bt. könyvesbolt ajánlata

(NYÍREGYHÁZA, HŐSÖK TERE 9.)

Luc Benoist: **Az ezoterizmus** 980 Ft

Elbert Bazaron: **Tibeti medicina**

(a tibeti orvostudomány körvonalai) 996 Ft

Allan Massie: **Augustus** 1200 Ft

Marie-Louise von Franz: **Archeotípusos minták a mesében** 1100 Ft

Szavak, jelek, szokások (a nemzetközi kommunikáció könyve) 1500 Ft

zé. 43. Szerb körtánc. 44. A jurakor felső szakasza. 45. New Haven egyeteme. 49. Lesz, költői szóval. 51. A vese orvosi neve. 53. Augusztus vége! 55. A szélein von! 57. A nátrium vegyjele.

HOZZÁNK ÉRDEMES BEPILLANTANI!

Pillaoptika

Szolgáltatásaink: Szemvizsgálat: kontaktlencse, orvosi (gyermek is) –

komputeres, **szemüvegkeretek** – márkázott lencsék, napvédők (Police, Ray-Ban, Oakly), MON-X, UV stb. széles választéka, tokok, törölők, **kontaktlencse és ápolószerek.**

MINDEZ A BELVÁROSBAN BEVEZETŐ ÁRON!

Cím: Nyíregyháza, Nyírfater 3, Tel.: (42) 401-401.

Nyitva tartás: hétfő, csütörtök: 9-18 óráig,
kedd, szerda, péntek: 9-17 óráig.

**SZTK-
VÉNYEK
BEVÁLTÁSAI**

Kitüntetett munkatársak '98

A Jósa András megyei kórház több mint harminc dolgozója kapott a tavalyi évben kimagasló elismerést. A díjakat és jutalmakat hosszú éveken keresztül tartó áldozatos tevékenységük elismeréseképpen kapták a kitüntettek. Harmincegyen vehettek át díjat, de az elismerések ugyanúgy öregbítik intézmény jó hírét, mint szólnak az általuk irányított osztálynak, részlegnek, az ott dolgozóknak, mert az egészségszolgálat olyan csapatmunka, ahol az egyetlen cél a beteg gyógyulása. A napi

munka középpontjában a paciens áll, az egészségének visszaállításáért tevékenykedők között nem lehet egyénieskedni, ott nincs helyük a magányos fenegyerekeknek: összehangolt, kimerítő munkát követel a gyógyászat olykor nehéz, de egyre javuló körülmények között. Az ünnepek, a jeles napok és az elismerések perceiben viszont álljanak a középpontban a mindennapok hősei, hogy hadd legyünk büszkéek rájuk... és rajtuk keresztül önmagunkra is.

Batthyány-Strattmann László-díjat kapott:
Dr. Séra Gyula főigazgató

Népjóléti Miniszteri díszoklevelet vehetett át:
Dr. Rusznák Miklósné a munkaerő és bérgazdálkodási osztály vezetője

„Pro Comitatu” elismerésben részesült:
Dr. Jakó János osztályvezető főorvos

Nyíregyháza Kiváló Egészségügyi Dolgozója címet kapott:
Tóth Béláné részlegvezető főnővér
Dr. Maklár Elek ny. osztályvezető főorvos

Megyei Tudományos Közalapítvány díja:
Dr. Mohácsi László ny. osztályvezető főorvos

A Semmelweis Ignác ünnepségen kitüntetett dolgozók:
Dr. Békési László főorvos, Dr. Jakó János főorvos,
Dr. Molnár Andrea főorvosnő, Varga Éva főnővér,
Lukács Lászlóné főnővér, Vigh Józsefné marketingvezető

Nyugdíjas dolgozók:
Dr. Papp Tibor főorvos, Dr. Reményi Mihály főorvos,
Dr. Csokonay József főorvos, Dr. Csató Endre főorvos,
Dr. Juhász Lajos főorvos

A Jósa András pályázaton elismerést szerzett dolgozók:
Dr. Obbágy Veronika, dr. Szabó Gizella, Néma Bertalanné,
Bene Jánosné – Mátészalka
Dr. Erdélyi Ágnes, Dr. Béltéczy Zsuzsanna – Pszichiatria
Dr. Kántor Irén, dr. Balku Enikő,
Dr. Papp István – I. Gyermek osztály
Dr. Varga Éva – II. Gyermek osztály
Ferenczy Andrea – Hygiénes osztály

Az Ápolók Nemzetközi Napja alkalmából jutalomban részesült:
Oszlanszki Lászlóné ápolónő, Szemészet
Szabó Miklósné ápolónő, V. Belgyógyászat
Külkey Tamásné vezető asszisztens, B. N. G.
Falu Lászlóné ápolónő, Reumatológia

GRANVISUS

LÁTSZERÉSZETI KFT. 1. SZÁMÚ
KOMPUTERES SZEMVIZSGÁLÓ ÉS SZEMÜVEG BOLT
GRANVISUSNYÍREGYHÁZA, BOCSKAI ÚT 73. SZ. HLE. M. 306. SZ.
MEGYEIRENDELŐNITÉZET

Tel.: (42) 465-666/ 1665

Nyitva tartás: Hétfő: 8–16-ig, Kedd: 8–16-ig, Szerda: 8–16-ig,

Csütörtök: 8–18-ig, Péntek: 8–14-ig

GRANVISUSKISVÁRDAI ÜZLET, ÁRPÁD ÚT 22
(A KÓRHÁZ MELLETT)

Nyitva tartás: Hétfőtől péntekig: 8–16-ig.

Üzleteink ajánlata:

- ◆ férfi, női, gyerek szemüvegeretek nagy választékban
- ◆ márkázott, vékonyított üveg és műanyag szemüveglencsék
- ◆ fényre sötétedő üveg- és műanyaglencsék
- ◆ szemüvegtokok, törők és kontaktlencse tartozékok
- ◆ dioptriás lencsék napvédő bevonattal
- ◆ SZITK-vények beváltása
- ◆ szemüvegtörés 2 órán belül a raktáron lévő lencséből
- ◆ márkázott napvédő nagy választékban: Police, Ray-Ban, Oakley

KOMPUTERES SZEMVIZSGÁLAT

*Szemüveg elkészítése a raktáron lévő lencséből,
sürgős esetben azonnal is!*

BEUTALÓ, SORSZÁM NEM SZÜKSÉGES!

4400 NYÍREGYHÁZA, BOCSKAI U. 71. TEL.: (42) 461-173

GYÓGYÁSZATI SEGÉDESZKÖZÖK ÉS REHABILITÁCIÓS TERMÉKEK GYÁRTÁSA, FORGALMAZÁSA.

Mankók • botok • járókeretek • fürdőkádülőkék • WC-
kapaszkodó keretek • utcai és szobai rokkantkocsik •
elektromos kocsik • ortézisek és protézisek
• haskötők • vászonfűzők • lúdtalpbetétek
• egyéb ortopédiai, rehabilitációs termékek
GYÁRTÁSA ÉS FORGALMAZÁSA.

Dialektika:

Ha adsz kölcsön ezer forintot:
az Tőke.

Ha vissza is akarod kapni: az
Munka!

Vendéglőben:

– Pincér! Egy rántottbordát pa-
rasztosan!

– Itt van nesze.

Smucig ember:

Csak annak adok pénzt köl-
csön, aki nekem szimpatikus.
Na igen, de akinek pénzt kell
adnom, az nekem nem szim-
patikus.

Humorzsák

Rendőrségi hírek:

Fuksz azzal indokolta tettét,
hogy beteges kabátgyűjtő
szenvédelye van. Bevitték a
gyűjtőfogházba.

Orvosnál:

– Doktor úr, egy idő óta fe-
lejték.
– Mióta?
– Mit mióta?

Harcéri tudósítás:

Angliát elfoglaltuk stop. Azon-
nali választ kérünk: mit csinál-
junk vele?

Kritika: Érdekes arca van ennek
az embernek.

– Igen. Érdekes, hogy ez egy arc.

Nők: Egyfajta etika érdekli
őket. A kozmetika.

Orvosnál:

Doktor úr, az a panaszom,
hogy az első megy, a máso-
dik is megy, de a harma-
dik...

– Hány éves bácsikám?

– Kilencvennyolc, édes fiam.

– Örüljön annak a kettőnek,
mit akar maga a harma-
diktól?

– Hát mit csináljak, ha a harma-
dikon lakom?

– Mi az? Cukros, és szobahő-
mérsékleten köt?

– A nagymama.